

ارائه مدل نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

دریافت مقاله: ۱۳۹۸/۱/۲۳؛ پذیرش مقاله: ۱۳۹۸/۷/۳۰

مجید صادقی^۱، کامران محمدخانی^{۲*}، نادرقلی قورچیان^۲ و پریش جعفری^۲

چکیده

هدف: این پژوهش با هدف، ارائه مدلی جهت نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در ایران انجام پذیرفت. پژوهش از نوع کاربردی و توصیفی، پیمایشی با دو بخش کیفی و کمی (آمیخته) می‌باشد. در مرحله کیفی ابتدا به بررسی پیشینه، مبانی نظری و ادبیات تحقیق پرداخته و مؤلفه‌های اصلی مفهوم تسلط شخصی از منظر خبرگان دانشگاه‌های خارجی و داخلی استخراج و در مرحله کمی با توجه به اجماع نظر خبرگان مبادرت به تدوین ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های پرسشنامه محقق ساخته، جهت دانشجویان گردید.

مواد و روش‌ها: نمونه آماری در بخش کیفی و در مرحله اول ۷ نفر از خبرگان دانشگاه‌های خارجی، هدفمند از طریق پرسشنامه بازپاسخ و در مرحله دوم، ۱۵ نفر از خبرگان دانشگاه‌های داخلی دولتی و غیردولتی، هدفمند با معیار سطح علمی دانشیار به بالا و تألیف کتاب‌های تخصصی از طریق پرسشنامه بسته پاسخ، با استفاده از آزمون تحلیل روابی محتوایی "سی وی آر" و "سی وی آی" و "تکنیک دلفی" مورد سنجش قرار گرفتند. نمونه آماری در بخش کمی ۳۸۰ نفر دانشجویان دانشکده‌های دانشگاه علوم و تحقیقات تهران که از طریق فرمول کوکران با سطح اطمینان ۰/۹۵ درصد از پایایی مطلوب و به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی تصادفی با پرسشنامه محقق ساخته مورد سنجش قرار گرفتند، در تجزیه و تحلیل داده‌ها از شاخص گرایش مرکز، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، t تک نمونه‌ای، تکنیک مدل یابی معادلات ساختاری (SEM) با نرم‌افزارهای Spss 22 و Lisrel 8.8 استفاده شد.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج در مرحله کیفی با توجه به پرسشنامه بازپاسخ و بسته پاسخ با ۸ بُعد و ۱۶ مؤلفه و ۹۵ شاخص مورد تأیید و اجماع نظر خبرگان قرار گرفت و در مرحله کمی نتایج بررسی وضع موجود تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه در حد متوسط به بالا، مثبت و معنادار و نتایج برای ارائه مدل نهادینه کردن تسلط شخصی در دانشجویان براساس بار عاملی مرتبه دوم به ترتیب به شرح زیر بدست آمد: بُعد بخشش (۰/۴۲)، بُعد خودآگاهی (۰/۳۷)، بُعد دوست داشتن خود (۰/۱۹۹)، بُعد پیش کنشی (۰/۱۹۷)، بُعد تمرین انضباط (۰/۸۲)، بُعد حفظ ذهنیت مثبت (۰/۹۳)، بُعد باورهای خودتنظیمی فراشناختی (۰/۸۱)، بُعد زندگی کردن با اهداف مدون (۰/۶۶)، که بالاترین ضریب استاندارد بار عاملی و بیشترین نقش را بُعد "دوست داشتن خود" و همچنین پایین‌ترین ضریب استاندارد بارعاملی و کمترین نقش را بُعد "خودآگاهی" در تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه بدست آمد. یافته‌ها نشان داد که مدل نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌های ایران شامل ابعاد؛ بخشش، خودآگاهی، دوست داشتن خود، پیش کنشی، تمرین انضباط، حفظ ذهنیت مثبت، باورهای خودتنظیمی فراشناختی و زندگی کردن با اهداف مدون می‌باشد.

کلید واژه‌ها: دانشجویان، دانشگاه و مراکز آموزش عالی، مدل نهادینه کردن تسلط شخصی.

۱. دانش آموخته دکتری تخصصی مدیریت آموزش عالی، گروه مدیریت آموزش عالی، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.
* نویسنده مسئول: دانشیار گروه مدیریت آموزش عالی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. K.kamran@srbiau.ac.ir
۲. استاد گروه دکتری مدیریت آموزش عالی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ایران.
۳. دانشیار گروه دکتری مدیریت آموزش عالی واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ایران.

دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی معاصر، نهاد اجتماعی و فرهنگی از نوع دانشی (فراستخواه، ۱۳۹۵:۱۸۳) و میراث جاودانه‌ای از تمامی چشم‌اندازها و آرمان‌های دانشگاه‌ها با کلاس و تراز جهانی است که علاوه بر اینکه مکانی برای تحصیل، تربیت متخصص، کارخانه دانش می‌باشد، به یک مؤسسه فرهنگی و اجتماعی در جامعه تبدیل (فورچیان، ۱۳۸۳) و به‌عنوان زیرساخت‌های نظام آموزش عالی هر کشور محسوب می‌گردند که اصلی‌ترین وظیفه آن تربیت نیروی متخصص در حوزه‌های مختلف پژوهش و ارائه خدمات تخصصی در حوزه‌های متنوع علم و فناوری است (گیدنز، ۱۹۸۹؛ کیایی جمالی، فتحی و اجارگاه، موسی‌پور، خراسانی، ۱۳۹۷:۱۶۰) و ظهور آن در جهان نشان می‌دهد که به خودی خود، نهادی است که جامعه برای برآورده شدن یک سری از انتظارات خود، آن را به وجود آورده است (گیجر، ۲۰۱۷؛ نامنی، ۱۳۹۸: ۴۷)، بنابراین به نظر می‌رسد دانشگاه مکان ویژه‌ای برای پرداختن به جنبه‌های "خود" جهت تسلط شخصی در کنار سایر برنامه‌ها و سیاست‌های آموزش عالی به‌شمار آید که به واسطه سایر وهله‌های اصلی خود با توجه به فرآیند یادگیری، مجموعه‌ای از "مسئولیت‌های اجتماعی" جدید که نیاز به سازماندهی مجدد در شخصیت رهبران دانشگاهی دارد، درک گردد (فورچیان، ۱۳۸۳)، تا جایی که دانشگاه‌ها دیگر صرفاً محل آموزش عالی نیستند، بلکه نهادی برای ارتقاء سطح مهارت‌های اجتماعی به‌شمار می‌آیند (یمینی دوزی سرخابی، ۱۳۹۳). چنان که ژاک دریدا^۲ (۱۹۸۳) در فلسفه ایده دانشگاه، این استیلای مدرن را اصل دلیل دانشگاه در چشم دانشجویان خود می‌داند و آن را یک نوع ارتباط نزدیکی با تفسیر ذات موجودیت انسانی که خود مطمئن از خویش را در برتری تکنیکی "خود" بر تمامیت آن و تمامیت آنچه هست، را تضمین می‌کند (سفید خوش، ۱۳۹۵: ۱۷۲). دانشگاه‌ها برای اینکه بتوانند رسالت خود را در تربیت افراد متخصص و آگاهی بخش به جامعه به نحوه مناسب و مطلوب انجام دهند، می‌بایست علاوه بر پرداختن به جنبه‌های مهمی هم‌چون؛ آموزش و یادگیری، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در کارکردهای آموزشی و آموزش عالی برای ذینفعان، به حلقه مفقوده انسانی که می‌تواند نقش تکمیل‌کننده و تکامل بخش وجوه انسانی را در کنار رسالت علمی دانشگاه‌ها ایفا کند، بپردازند. بنابراین دانشجویان هسته اصلی دانشگاه سازگار شونده است که در آن بر کیفیت تجارب علمی و تحصیلی دانشجویان تأکید می‌شود (یمینی دوزی سرخابی، ۱۳۹۳: ۴۷). دانشجویان به دانشگاه می‌آیند تا به مطالعه علم بپردازند و خود را برای تقبل تخصص و حرفه‌ای آماده کند. لذا علی‌رغم روشن بودن وظیفه و وضعیتش، دائماً در سرگردانی و گنجی به سر می‌برد. او احساس بی‌شکلی می‌کند و می‌بیند که پر از امکانات علمی

1. Self

2. Jacques Derrida

مختلف است و آگاه است که آنچه خواهد شد واقعاً به خود "وی" بستگی دارد. بنابراین دانشجویان هم می‌خواهد متواضعانه بنشینند و بیاموزند، و هم در بحث‌های بی‌پرده با دوستانش که هم‌چون خود او پر از انگیزه هستند چیز یاد بگیرد. از نظر کارول یاسپرس^۱ (۱۹۵۹)، این انتظار هرگز صرفاً در دانشگاه به‌طور کامل برآورده نمی‌شوند. شاید دانشجویان هرگز با وضوح تمام درنیابند که چه می‌خواهد و چه کار می‌کند. در هر حال او گیج می‌شود و اشتیاق خود را از دست می‌دهد. بنابراین، از سوی دیگر این اشتیاق خلاقانه و اصیل وی ممکن است سرزندگی خود را از دست بدهد (سفیدخوش، ۱۳۹۵: ۱۰۱). لذا شواهد و مطالعات کافی و تجربه روزانه ما در دانشگاه‌ها دلالت بر آن دارد که بسیاری از دانشجویان تجربه مؤثری از یادگیری رهایی‌بخش در دانشگاه ندارند. عمق و کارایی و نفوذ و اثرگذاری در آموزش‌های دانشگاهی ایران مناقشه‌آمیز شده است. علم‌آموزی و اجتماعی شدن علمی دانشجویان در حد رضایت‌بخشی نیست. ذهن علمی و تفکر انتقادی آن‌ها نمی‌شکند و شوق جست و جوی بی‌طرفانه معنا و حقیقت برافروخته نمی‌شود. بودن در دانشگاه، چندان دانشجویان را به ارزش‌هایی هم‌چون جست و جوی جمعی دانش، ساخت اجتماعی دانش، اجتماع یادگیری، کارگروهی یا درکی صلح‌آمیز از زیستن با دیگری بر نمی‌انگیزد. بنابراین یادگیری برای چگونه بودن و برای زیستن با دیگران، نمره خوبی احراز نمی‌کند (فراستخواه، ۱۳۹۵: ۱۵۵). دانشجویان در دانشگاه هست نه فقط با حافظه‌اش! که با تفکرش، بدنش، روحش، با امیال و لذت و علایق و تمنیاتش، با عواطف و احساسات و هیجانات و آرمان‌هایش، با نیازهای اجتماعی به عضویت در گروه‌های علمی، ورزشی، هنری، فرهنگی و اجتماعی و هویت قومی، با سبک زندگی و کنش ارتباطی و نمادینش و با رقابتش بر سر پایگاه اجتماعی (همان منبع، ص ۱۵۶). لذا دانشجویان در دانشگاه با یک فرهنگ جدید، یک موقعیت اجتماعی تازه، یک محیط ارتباطی جدید و یک نحوه زندگی جدید مواجه است، چنین وضعیتی هدایت علمی او را از پیچیدگی بالایی برخوردار می‌سازد به نحوی که مطالعات نشان می‌دهد در دانشگاه‌های ما کیفیت این تجارب در حد پایینی قرار دارد (یمینی دوزی سرخابی، ۱۳۹۳: ۴۸).

بنابراین به موازات تغییر نیاز و انتظارات جوامع، مأموریت‌های جدیدی برای دانشگاه‌ها تعریف شده که مرور ادبیات نسل‌شناسی دانشگاهی نشانه‌های بارز دانشگاه نسل سوم را از خود بروز داده اند (نامنی، ۱۳۹۸: ۴۸)، که در همین راستا دانشگاه "هاروارد"^۲ (۲۰۱۷)، در اقدامی منحصر به فرد و در پاسخ به اینکه؛ این دانشگاه و سایر دانشگاه‌ها چگونه می‌توانند به دانشجویان جهت رسیدن به درک عمیقی از اهداف حرفه‌ای با ارائه برنامه‌های مناسب به آنان کمک کند؟ برنامه‌های درسی دانشجویان دکتری را علاوه بر ارائه اهداف؛ (۱) آموزش و یادگیری، (۲) سیاست و

1. Karl Jaspers

2. Harvard University

سیاست‌گذاری، ۳) رهبری و تغییر سازمانی، در دانشگاه‌ها، به ارائه هدف مهمی تحت عنوان "تسلط شخصی"، جهت هدفمندی فعالیت‌هایی در راستای تسلط شخصی دانشجویان در کنار سایر اهداف و سیاست‌های آموزشی رقم می‌زنند. لذا بحث در خصوص مفهوم تسلط شخصی^۱ دانشجویان با توجه به تعاملات رفتاری علمی و دانشگاهی فرایچیده حال حاضر و آینده محتمل دانشگاه در کنار سایر سیاست‌های آموزش عالی، موضوع جدید و مورد توجه دانشگاه‌های تراز اول جهان بخصوص دانشگاه هاروارد قرار گرفته است و به وضوح می‌توان خلاء آن را در سایر دانشگاه‌ها بخصوص دانشگاه‌های ایران احساس نمود. لذا به نظر می‌رسد این تعاملات می‌تواند در جهت ارتقاء مداوم کیفیت علم، دانشگاه و آموزش عالی به توسعه درون‌زای فرهنگ ارزشیابی که به نوبه خود به روحیات و رفتارهای خودارزیابی و خودتنظیمی و التزام درونی به کیفیت در میان ذی‌نفعان آموزش عالی نیازمند باشد (علیزاده اقدم و همکاران، ۱۳۹۰: ۵۷)، به دانشگاه‌ها کمک و لازمه فهم آن را در دانشگاه ایجاد نماید. هر چه دانشگاه و آموزش عالی، بیشتر محل توجه و تقاضا واقع شود، حساسیت نسبت به اعتبار، اطمینان از پاسخ‌گویی اجتماعی و تضمین کیفیت آن در حوزه‌های مختلف علمی و رفتاری نیز افزایش می‌یابد. بنابراین دانشگاه تنها مکانی است که در آن دوره‌ای خاص را می‌تواند روشن‌ترین خودآگاهی ممکن را ایجاد و گسترش دهد. دانشگاه قسمتی از مدرسه است - اما مدرسه‌ای بسیار خاص و لذا صرفاً مکانی برای آموزش نیست؛ بلکه دانشجو باید فعالانه در پژوهش مشارکت کند و به واسطه چنین تجربه‌ای باید تربیت و انضباط فکری به دست آورد که در تمامی زندگی‌اش در او باقی خواهد ماند (یاسپرس، ۱۳۹۴: ۲۴).

دانشگاه، اجتماعی از پژوهشگران و دانشجویان و به نوعی "حیات فکری" آنان است که به کار جستجوی حقیقت می‌پردازند، ولی هر دستاورد علمی و پژوهشی که در آن صورت می‌پذیرد در نهایت حاصل نتایج و دستاوردی "فردی و فردگرایانه" افراد به‌شمار می‌آید. موفقیتی "شخصی" که البته از طریق مشارکت همگانی می‌تواند توسعه یابد (یاسپرس^۲، ۱۳۹۴: ۹۷)، یقیناً حیات دانشگاه وابسته به ماهیت انسان‌هایی است که با تسلط شخصی و آینده‌ورزی در خویشتن خویش، در آن به مشارکت و جمع‌افزایی نیروهای ذهنی^۳ یا به معنای دیگر؛ کارآمدی جمعی^۴ در مناسبات آموزشی و علمی می‌پردازند. لذا به نظر می‌رسد کنکاش و واکاوی آینده‌ورزی در خویشتن خویش از طریق باستان‌شناسی خویش با در نظر گرفتن روندهای گذشته و حال و هم‌چنین تمرکز بر ابعاد اصلی درونی و ذهنی سطح بالای^۵ خود، بتوان در به تصویر کشیدن آینده‌ای

1. Personal Mastery
3. Syntropy
5. Meta Model

2. Karl, Jaspers
4. Collective Efficacy

مطلوب علمی و عملی با مدد کارآمدی جمعی در دانشجویان و فرهیختگان علمی دانشگاهی مؤثر واقع گردد و بدون شک با تأکید بر جنبه‌های آینده‌ورزی در "تسلط شخصی" در کنار آموزش و مناسبات دانشگاهی، تضمین‌کننده رشد و توسعه و تعالی جامعه علمی و دانشجویان گردد. به نظر می‌رسد که لازمه مدیریت و رهبری در چنین واقعیت‌های فرآپچییده، تخصصی و پر چالش آموزش عالی در دانشگاه‌ها، منجر به توجه خاص و ویژه‌ای به مطالعه و کنکاش در "خویشتن خویش" گردد و ضرورت توجه به "خود"^۱ و در نهایت "تسلط شخصی"^۲ در دانشجویان که در آینده به‌عنوان مدیران و رهبران آموزش عالی، نقش‌آفرینی خواهند نمود و با خلق مدیریت و رهبری فراسوی خود در کنار تسلط شخصی در نظام پداگوژی^۳ علاوه بر تعالی و بالندگی شخصیتی خود در راستای تحقق اهداف علمی و تعالی جامعه نیز قدم برخواهند داشت. در این راستا، این پژوهش هدفمند درصدد یافتن پاسخ به این مسأله اساسی و کلیدی می‌باشد که دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی چگونه می‌توانند برای نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان با ارائه یک مدل تلاش کنند؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

"تسلط شخصی" در نظام مدیریت و آموزش عالی به تازگی مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است (دیمان^۴، ۲۰۱۷؛ هاروارد، ۲۰۱۷) و مفهومی کلی را در بر می‌گیرد که به نظر می‌رسد تمامی جنبه‌های مثبت شخصیتی و علمی دانشگاهی افراد و ذی‌نفعان را در مفهوم پیرامون "خود" دربرگیرد. از نظر مایکل هال^۵ (۱۹۹۹)، تسلط شخصی؛ کشف و استفاده از رموزی که قدرت اجرایی فرد را کنترل و تسهیل می‌کند، در این توصیف وی به چند قلمرو اشاره می‌نماید: (۱) روح و عواطف، (۲) برتری تخصص، (۳) خشنودی از خویشتن، (۴) هویت و وجود، (۵) جنون و نبوغ، (۶) زبان و معنانشناسی رویه‌ها، (۷) توسعه فردی (شخصی) و بین فردی، (۸) ارتباط ذهنی-عضلانی. وی در جایی دیگر در بیان و توصیف تسلط شخصی به ادراکات سطح بالای از مدیریت اجرایی درونی خود با توجه به ساختارهای سطح متا و یا حالت‌های اجرایی سطح بالاتر اشاره و آن را نفوذ بر تجربیات، حالات، ایده‌ها و چارچوب‌های سطح پائین ذهنی با قدرت اجرایی درون خود در جهت ارتقاء به سطوح بالاتر ذهنی از طریق متا مدل (مدل حالات سطوح بالاتر ذهن) می‌داند، وی در نهایت تسلط شخصی را نفوذ حاکمیت فرد در تفکر، ارزش‌ها و باورهای خویشتن

1. Self
3. Pedagogy
5. Hall, L.Michael

2. Personal Mastery
4. Dhiman, satinder

می‌داند که هدفمند در جهت ارتباط با دیگران ایجاد می‌گردد. مایکل هال، تجربیاتی را که از این فرآیند حاصل می‌شود را به شرح زیر بیان می‌کند:

- برقراری/ارتباط: ایجاد توانایی تشخیص سریع سطح تفکر و تنظیم تفکر در آن سطح.
- روان: شناخت سطوح روانی خود و سطوح روان و عواطف در دیگران.
- درک: ایجاد توانایی درک خودمان و دیگران به‌طور کامل.
- مربوط بودن: داشتن توانایی بیشتر برای حمایت، اعتباردهی و کمک به دیگران.
- متقاعد کردن: با شناخت نفوذ حاکم در سطوح بالاتر.
- مهارت‌ها: با یادگیری نحوه استفاده از فناوری‌های سطح اجرایی به‌عنوان راهنمایی برای مدیریت مؤثر بر حالت‌های ما (هال، ۱۹۹۹: ۱۱).

نوفز^۱ (۲۰۱۴)، نیز در توصیف "تسلط شخصی" بیان می‌کند که مسیر گذر از این "تسلط شخصی" در مورد هر فردی متفاوت است. برخی از مؤلفه‌هایی است که در فهم اینکه چگونه در تمرکز تسلط شخصی می‌تواند به شما کمک کند که در زندگی انتخابی خودتان خوشحال‌تر و موفق‌تر باشید به شرح زیر بیان می‌دارد:

- (۱) بخشش^۲ (۲) خودشناسی^۳ (خودآگاهی) (۳) دوست داشتن خود (خودعاشقی)^۴ (۴) حفظ ذهنیت مثبت^۵ (ایجاد یک چارچوب مثبت برای خود) (۵) تمرین انضباط^۶ (۶) پیش‌کنشی^۷ (۷) زندگی کردن با اهداف مدون^۸.

تسلط شخصی یعنی کشف و استفاده از رموزی که قدرت اجرایی فرد را کنترل و تسهیل می‌کند، به بیان دیگر کنترل و تسهیل رموز کشف شده فرد در جهت تسلط بر روح و عواطف پرورش یافته برای مدیریت سطوح بالاتر ذهنی در راستای توسعه، تعالی و نبوغ شخصی می‌باشد (مایکل هال، ۱۹۹۹). گودمن^۹، لای^{۱۰}، بوکمن^{۱۱}، کروفرد^{۱۲}، گودسان^{۱۳}، هلسینگ^{۱۴} در دانشکده تحصیلات تکمیلی دانشگاه هاروارد (۲۰۱۷)، در ارائه سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی "رهبری" مقطع دکتری رشته‌های؛ رهبری آموزشی و آموزش عالی، فلسفه تعلیم و تربیت، به این موضوع

1. Noffz,Christine

3. Self-Knowledge

5. Maintain a Positive Mindset

7. Be Proactive

8. Develop, and Writ and Live Your Purpose Statement

9. Goodman, Robert

11. Bookman, Dobbin

13. Goodson, Adria

2. Forgiveness

4. Love Yourself

6. Practice Discipline

10. Lahey, Lisa

12. Crawford-Zakian, Candice

14. Helsing, Debora

مهم اشاره می‌کنند که تحصیلات دکتری این رشته‌ها در این دانشگاه به معنای تکامل کامل در جوامع فکری پویا و تأثیرگذاری آن در جهان قلمداد می‌گردد. زیرا دکتری رهبری آموزشی و آموزش عالی، افراد را برای ایفای نقش رهبری و فراتر از تجربه آن در سطوح سیستم‌های آموزشی در آموزش و پرورش و نظام‌های دانشگاهی آموزش عالی، سازمان‌های غیرانتفاعی، سازمان‌های دولتی، و همچنین تحقیقات بین‌رشته‌ای از طریق دکتری رشته فلسفه تعلیم و تربیت جهت کسب دانش شناختی، اقتصادی، پزشکی، علوم انسانی و سایر رشته‌ها، آماده می‌سازد. به همین منظور دانشکده تحصیلات تکمیلی دانشگاه "هاروارد" در راستای تحقق این اهداف در دانشجویان دکتری، برنامه‌های آموزشی تحت عنوان "تمرین رهبری در داخل و خارج" با تمرکز بر جنبه‌های "تسلط شخصی" با به خدمت گرفتن استادان مجرب اقدام نموده است. دیمان^۱ (۲۰۱۷)، بیان می‌دارد که "تسلط شخصی" به تازگی مورد توجه پژوهشگران زیادی در حوزه ادبیات مدیریت قرار گرفته است و اهمیت این مفهوم در دنیای در حال توسعه، رهبری جامع را به رسمیت می‌شناسد. تسلط شخصی یا خود تسلطی می‌تواند قبل از ما بر دیگران تأثیر بگذارد، ما اول باید به‌طور مؤثر یاد بگیریم که بر خودمان مدیریت کنیم. تسلط شخصی یک تجربه مشترک است که نمی‌توان در هر زمینه‌ای علمی، ورزش و یا موسیقی بدون در نظر گرفتن "خود انضباطی و خود نظمی" به موفقیت رسید. این توسعه و بهبود در مورد نقش تأدیب نفس "خود" و تلاش و پشتکار "خود" در پرورش توسعه نفس برای آماده شدن برای زندگی و رهبری است. گراگزسکی^۲، اسپارتس^۳، وینسر^۴ (۲۰۱۸)، در مطالعات خود به ارائه مدل و ابزار تحول و ارزیابی ۳۶۰ درجه رهبری علمی به‌عنوان یک ارزیابی قوی که می‌تواند ابزاری برای توسعه شخصی و حرفه‌ای رهبران آموزشی را با در نظر گرفتن درک عمیق‌تری از خود و قدرت تحول‌آفرینی نقش رهبری آموزشی در تجربیات زندگی را کسب نمایند، به این پژوهش پرداختند. هوی-ون و همکاران^۵ (۲۰۱۶)، در مطالعات خود دریافتند که توسعه تعالی شخصی دانشجویان در عملکردهای علمی (مفاهیم آموزشی و ارزیابی سریع فرآیند یادگیری) در افزایش سطح تعالی شخصی مورد بحث قرار دارد. در تدوین و ارائه مدل مفهومی "تسلط شخصی" با توجه به مرور ادبیات و پیشینه این پژوهش، مؤلفه‌های کلی زیر استخراج گردید: (۱) بخشش^۶ (۲) خودشناسی^۷ (خودآگاهی) (۳) دوست داشتن خود (خودعاشقی)^۸ (۴) حفظ ذهنیت مثبت^۹ (ایجاد یک چارچوب

1. Satinder Dhiman
3. Schratz, Michael
5. Hui-Wen Vivian Tang
7. Self-Knowledge
9. Maintain a Positive Mindset

2. Gregorzewski, Malte
4. Wiesner, Christian
6. Forgiveness
8. Love Yourself

مثبت برای خود) ۵) تمرین انضباط ۶) پیش کنشی ۷) باورهای خودتنظیمی فراشناختی ۸) زندگی کردن با اهداف مدون ۴. در انتها می‌توان مؤلفه‌های مطرح شده "تسلط شخصی" را با رسم شکل زیر نشان داد:

شکل ۱. مؤلفه‌های هشتگانه تسلط شخصی مستخرجه از مرور ادبیات

اصلی‌ترین هدف این پژوهش؛ ارائه مدلی جهت نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در ایران و اهداف ویژه‌ای که می‌توان متصور شد؛ ۱) تعیین ابعاد، مؤلفه‌های اصلی تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، ۲) تعیین وضع موجود تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی با توجه ابعاد، مؤلفه‌های اصلی آن، ۳) ارائه مدل تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، ۴) تعیین درجه تناسب مدل نهادینه کردن تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، می‌باشد. به دنبال اهداف نیز سوالات زیر بیان می‌گردد:

- ۱) ابعاد، مؤلفه‌های اصلی تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کدامند؟
- ۲) وضع موجود تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی با توجه ابعاد، مؤلفه‌های اصلی آن چگونه است؟

1. Practice Discipline
2. Be Proactive
3. Met cognitive Self-Regulation Beliefs
4. Develop, and Writ and Live Your Purpose Statement

۳) برای نهادینه کردن "تسلط شخصی" در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی چه مدلی می‌توان ارائه نمود؟

۴) درجه تناسب مدل "تسلط شخصی" در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر نوع داده‌ها، آمیخته (کیفی و کمی) و از نظر نحوه گردآوری داده‌ها توصیفی، پیمایشی و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر آمار توصیفی (شاخص‌های گرایش مرکز)، از آزمون‌های استنباطی؛ تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تأییدی، t تک نمونه‌ای، تکنیک مدل‌یابی معادلات استفاده شد.

جامعه و نمونه آماری در:

الف- بخش کیفی: نمونه مشارکت‌کنندگان در مرحله اول شامل ۷ نفر از خبرگان، صاحب‌نظران و متخصصین دانشگاه‌های خارجی هاروارد و فلوریدا به صورت هدفمند با تدوین پرسشنامه بازپاسخ و در مرحله دوم شامل ۱۵ نفر از خبرگان، صاحب‌نظران و متخصصین دانشگاه‌های داخلی دولتی (دانشگاه خوارزمی) و غیردولتی (دانشگاه علوم و تحقیقات تهران) با معیار سطح علمی دانشیار به بالا و تألیف کتاب‌های تخصصی مرتبط با انتخاب هدفمند استادان از یک نمونه دانشگاه‌های دولتی و یک نمونه از دانشگاه‌های غیردولتی به صورت تصادفی با تدوین پرسشنامه بسته پاسخ، از طریق آزمون تحلیل روایی محتوایی با شاخص‌های سی وی آر و سی وی آی و تکنیک دلفی مورد سنجش کیفی قرار گرفتند.

ب- در بخش کمی: جامعه آماری شامل ۳۹۱۲۳ نفر دانشجو دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران که نمونه آماری آن از طریق فرمول کوکران با سطح اطمینان ۰/۹۵ درصد، ۳۸۰ نفر به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای نسبی تصادفی (نمونه‌گیری از فهرست دانشکده‌های موجود دانشگاه که به‌طور متناسب با موضوعات علمی و رشته‌ای، طبقه‌بندی شده‌اند و به نسبت کل جمعیت دانشجو به صورت تصادفی) از طریق پرسشنامه محقق ساخته مورد سنجش قرار گرفتند، پایایی پرسشنامه با آزمون کرونباخ در جمعیت ۳۰ نفری دانشجویان به صورت آزمایشی صورت پذیرفت که مؤلفه‌های بخشش ۰/۸۴، خودشناسی ۰/۹۰، دوست داشتن خود ۰/۸۹، پیش‌کنشی ۰/۹۱، تمرین انضباط ۰/۹۵، حفظ ذهنیت مثبت ۰/۹۳، باورهای خودتنظیمی فراشناختی ۰/۷۵ و زندگی کردن با اهداف مدون ۰/۹۴ و در کل ۰/۹۶ از پایایی قابل قبول برخوردار بودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها علاوه بر آمار توصیفی (شاخص‌های گرایش مرکز)، از آزمون‌های

استنباطی؛ تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تاییدی، t تک نمونه‌ای، تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری (SEM) با نرم‌افزارهای SPSS22 و LISREL8.8 استفاده شد.

جدول شماره ۱. حجم جامعه و نمونه آماری در بخش کمی (دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران)

ردیف	نام دانشکده	مقاطع تحصیلی			حجم نمونه
		کارشناسی	کارشناسی دکتری	جامعه آماری	
۱	دانشکده ادبیات، علوم انسانی و اجتماعی	۵۳۳	۳۰۸۸	۲۱۰۱	۵۶
۲	دانشکده حقوق، الهیات و علوم انسانی	۱۷۰	۹۶۰	۱۱۴۲	۲۲
۳	دانشکده علوم پایه	۸۴۹	۱۴۰۵	۱۲۰۶	۳۴
۴	دانشکده تخصصی دامپزشکی	۷۱	۱۳	۱۰۳۴	۱۲
۵	دانشکده علوم و فناوری های پزشکی	۱۰۶۲	۸۰۶	۲۳۷	۲۰
۶	دانشکده علوم کشاورزی و صنایع غذایی	۱۱۴۷	۸۳۲	۷۶۴	۲۷
۷	دانشکده عمران، معماری و هنر	۵۴	۲۲۶۹	۵۹۹	۲۸
۸	دانشکده فنی و مهندسی	۲۱۵۵	۱۳۸۶	۴۷۶	۳۹
۹	دانشکده مدیریت و اقتصاد	۸۶۶	۴۰۷۱	۱۳۸۸	۶۱
۱۰	دانشکده منابع طبیعی و محیط زیست	۱۳۹	۱۱۰۹	۷۵۴	۱۹
۱۱	دانشکده مکانیک، برق و کامپیوتر	۵۴۶	۱۸۷۰	۵۹۰	۲۹
۱۲	دانشکده نفت و مهندسی شیمی	۲۳۵۵	۹۹۵	۸۱	۳۳
	جمع کل			۳۹۱۲۳	۳۸۰

مهم‌ترین ابزار مورد استفاده برای گردآوری داده‌ها در دو بخش: الف- کیفی شامل؛ دو پرسشنامه تعیین تحلیل روایی محتوایی؛ (۱) باز پاسخ و (۲) بسته پاسخ. ب- کمی شامل؛ سه پرسشنامه، (۱) پرسشنامه تعیین روایی صوری، (۲) پرسشنامه درجه تناسب مدل و (۳) پرسشنامه محقق ساخته از ابعاد، مؤلفه‌های مدل "تسلط شخصی" در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی بوده است.

روایی ابزار اندازه‌گیری پژوهش: جهت روایی ابزار اندازه‌گیری و سنجش این پژوهش از پرسشنامه بازپاسخ و بسته پاسخ و در تحلیل داده‌ها از روش فراوانی تحلیل روایی محتوایی با

شاخص‌های "سی وی آر" و "سی وی آی" استفاده گردید. بدین منظور امتیاز سی وی آی به وسیله مجموع امتیازات موافق برای هر آیت‌م که رتبه ۳ و ۴ (بالاترین نمره) کسب کرده‌اند بر تعداد کل رأی‌دهندگان محاسبه شد. پذیرش آیت‌م‌ها براساس نمره سی وی آی بالاتر از ۰/۷۹ بود. نتایج سی وی آر حاکی از آن است که نمره سی وی آر تمامی سوالات از عدد جدول لاوشه (یعنی ۰/۴۲) بزرگتر بود. این مطلب حاکی از آن بود که سوالات ضروری و مهم در این ابزار به کار گرفته شده است. لذا اعتبار محتوایی تمامی سوالات تأیید می‌گردد. نتایج سی وی آی حاکی از آن بود که تمامی سوالات پرسشنامه، نمره سی وی آی بالاتر از ۰/۷۹ داشتند و لذا مناسب تشخیص داده شدند. میانگین سی وی آی برای کل پرسشنامه نیز برابر ۱ است که چون بالاتر از ۰/۷۹ است، روایی محتوای مورد تأیید می‌باشد. در ادامه برای اخذ تأیید روایی محتوای صوری از گویه‌های مستخرجه از شاخص‌ها، پرسشنامه‌ای به همین منظور برای استادان و خبرگان تهیه و گویه‌های با عبارات (مورد تأیید است، گنگ و مبهم است، کلی و دو پهلو است، تکراری است، غیرمرتبط است) مشخص شدند. روایی سازه با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی^۱ (روش تحلیل مؤلفه اصلی^۲) به واسطه نرم‌افزار آماری SPSS و تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری به واسطه نرم‌افزار آماری Lisrel انجام شده است. پایایی ابزار اندازه‌گیری: پایایی پرسشنامه پژوهش با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ و نرم‌افزار SPSS به شرح جدول زیر صورت گرفت.

جدول ۲. میزان آلفای کرونباخ برای پرسشنامه تحقیق

متغیرها	قبل از حذف گویه‌ها		بعد از حذف گویه‌ها	
	شماره گویه‌ها	تعداد گویه	شماره گویه‌ها	تعداد گویه
بخشش	۹ تا ۹	۹	۲ تا ۹	۸
خودشناسی	۱۸ تا ۱۸	۹	۱۸ تا ۱۸	۹
خود عاشقی (دوست داشتن خود)	۳۰ تا ۱۹	۱۲	۳۰ تا ۱۹	۱۲
پیش کنشی	۳۱ تا ۴۵	۱۵	۳۱-۳۸ و ۴۲، ۴۳، ۴۵	۱۱
تمرین انضباط	۵۷ تا ۴۶	۱۲	۵۶ تا ۴۶	۱۲
حفظ ذهنیت مثبت	۷۳ تا ۵۸	۱۶	۶۷-۷۳ و ۵۸-۶۵	۱۵
باورهای خود تنظیمی	۹۵ تا ۷۴	۲۲	۸۲-۹۵ و ۷۴-۸۰	۲۱
فراشناختی				
زندگی کردن با اهداف مدون	۱۰۳ تا ۹۶	۸	۱۰۳ تا ۹۶	۸
تسلط شخصی (کل)	۱۰۳ تا ۱۰۳	۱۰۳		۹۶

جهت تعیین روابی سازه پرسشنامه محقق ساخته در بخش کمی با استفاده از تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تأییدی و برای تعیین وضعیت موجود متغیرها از آزمون t تک نمونه‌ای، همچنین از تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری^۱ برای مدل‌های تحلیل عاملی مرتبه دوم، از ماتریس وارینانس-کوواریانس به منظور یک بررسی اولیه از روابط میان متغیرهای یک مجموعه داده‌های چند متغیری استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اس پی اس^۲ نسخه ۲۰ و نرم افزار لرزل^۳ نسخه ۸/۸ به کار گرفته شد.

یافته‌های پژوهش

(۱) ابعاد، مؤلفه‌های اصلی تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کدامند؟

جدول ۳. اندازه‌های KMO و نتایج آزمون کرویت بارتلت برای استخراج ۱۶ مولفه

شاخص KMO	۰/۸۷۶
مجذور خی	۴۲۹۳۴,۹۳۲
درجه آزادی	۵۲۵۳
سطح معنی داری	۰/۰۰۰

جدول ۴. شاخص‌های برازش مربوط به مدل تحلیل عاملی ابعاد هشتگانه تسلط شخصی

نتیجه	χ^2	df	$P > ۰/۰۵$	حد مجاز	CFI	SRMR	NNFI	NFI	AGFI	GFI	RMSEA	χ^2	df	P	برآورد	
															برآورد	بخش
قبول	۰/۹۹	۰/۰۳۲	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۹۲	۰/۹۸	۰/۹۶	۰/۹۷	۰/۹۲	۰/۹۸	۰/۰۶۹	۲/۸۲	$\chi^2=۳۶/۸۰$ df=۱۳ P=۰/۰۰۰	برآوردها	بخش	
قبول	۰/۹۹	۰/۰۴۰	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۹۲	۰/۹۶	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۹۲	۰/۹۶	۰/۰۷۷	۳/۲۳	$\chi^2=۷۴/۴۰$ df=۲۳ P=۰/۰۰۰	برآوردها	خودشناسی	

1 SEM
 2 SPSS
 3 LISREL

برآورد دوست داشتن خود	$\chi^2=156/93$ df=51 P=0/000	۳/۰۸	۰/۰۷۴	۰/۹۴	۰/۹۰	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۳۷	۰/۹۸	قبول	برآزش قابل
برآورد پیش کنشی	$\chi^2=139/85$ df=41 P=0/000	۳/۴۱	۰/۰۸۰	۰/۹۴	۰/۹۰	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۲۳	۰/۹۸	قبول	برآزش قابل
برآورد تمرین انضباط	$\chi^2=171/21$ df=54 P=0/000	۳/۱۷	۰/۰۷۶	۰/۹۳	۰/۹۰	۰/۹۷	۰/۹۸	۰/۳۸	۰/۹۸	قبول	برآزش قابل
برآورد حفظ ذهنیت مثبت	$\chi^2=213/09$ df=68 P=0/000	۳/۱۳	۰/۰۷۵	۰/۹۳	۰/۹۰	۰/۹۸	۰/۹۸	۰/۴۹	۰/۹۸	قبول	برآزش قابل
برآورد باورهای خودتنظیمی فراشناختی	$\chi^2=508/64$ df=186 P=0/000	۲/۸۲	۰/۰۶۸	۰/۹۲	۰/۹۰	۰/۹۷	۰/۹۷	۰/۴۷	۰/۹۸	قبول	برآزش قابل
برآورد زندگی کردن با اهداف مدون	$\chi^2=45/72$ df=19 P=0/000	۲/۴۱	۰/۰۶۱	۰/۹۷	۰/۹۴	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۱۸	۰/۹۹	قبول	برآزش قابل

یافته‌های بخش کیفی: با توجه به نتایج تجزیه و تحلیل کیفی و کمی؛ اخذ نظر نهایی کارشناسی و در نهایت محاسبه آزمون شاخص‌های روایی محتوایی به دست آمده از خبرگان، یافته‌ها نشان از اجماع نظر خبرگان و صاحب‌نظران دانشگاه‌های خارجی (هاروارد و فلوریدا) و دانشگاه‌های داخلی (خوارزمی و علوم و تحقیقات تهران)، در تعریف مفهوم تسلط شخصی و ابعاد اصلی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش می‌باشد. و این ابعاد مشتمل بر: (۱) بخشش، (۲) خودشناسی (خودآگاهی)، (۳) خودعاشقی (دوست داشتن خود)، (۴) حفظ ذهنیت مثبت، (۵) تمرین انضباط، (۶) پیش کنشی، (۷) باورهای خودتنظیمی فراشناختی، و در انتها (۸) زندگی کردن در راستای اهداف مدون می‌باشد. در ادامه براساس بررسی مجدد متون، پیشینه‌ها و ادبیات تحقیق و اجماع نظر صاحب‌نظران در بخش کیفی پژوهش تعداد ۸ بُعدی (که در بالا اشاره شد) و

۲۶ مؤلفه و ۱۰۳ گویه در نظر گرفته شد که به‌منظور تأیید این ابعاد و هم‌چنین تعیین روایی سازه، از تحلیل عامل اکتشافی (روش تحلیل مؤلفه اصلی) استفاده شد.

یافته‌های بخش کمی: پس از انجام تحلیل عامل اکتشافی از طریق تحلیل عامل اکتشافی اولیه، آزمون کرویت بارتلت، تحلیل موازی برای تعیین تعداد مؤلفه‌ها، تحلیل عاملی تأییدی، نتایج یافته‌ها به ۸ بُعد و ۱۶ مؤلفه و ۹۵ گویه به شرح زیر کاهش و مورد تأیید قرار گرفت: بُعد بخشش با مؤلفه بخشش و ۸ گویه؛ بُعد خودشناسی با مؤلفه خودشناسی و ۹ گویه؛ بُعد دوست داشتن خود (خودعاشقی) با مؤلفه‌های پذیرش خود، خودپیروی، رشد شخصی و ۱۲ گویه؛ بُعد پیش‌کنشی با مؤلفه‌های توانایی و مهارت، دانش و آگاهی، انگیزه درونی و ۱۲ گویه؛ بُعد تمرین انضباط با مؤلفه تمرین انضباط و ۱۲ گویه؛ بُعد حفظ ذهنیت مثبت با مؤلفه‌های امید، خودکارآمدی، مثبت‌اندیشی و ۱۵ گویه؛ بُعد باورهای خودتنظیمی فراشناختی با مؤلفه‌های باورهای مثبت، اطمینان شناختی، خودآگاهی فراشناختی و ۱۹ گویه؛ بُعد زندگی کردن با اهداف مدون با مؤلفه زندگی هدفمند و ۸ گویه.

۲) وضع موجود تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی با توجه ابعاد و مؤلفه‌های اصلی آن کدامند؟

جدول ۵. نتایج آزمون t تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت موجود تسلط شخصی

Sig.	df	t	تفاوت میانگین	میانگین موردانتظار	انحراف استاندارد	میانگین مشاهده شده	متغیرها
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۶,۱۶۸	۰,۶۹	۳,۰۰	۰,۸۳	۳,۶۹	بخشش
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۳,۸۳۵	۰,۵۶	۳,۰۰	۰,۷۹	۳,۵۶	خودشناسی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۴,۵۲۱	۰,۷۵	۳,۰۰	۱,۰۱	۳,۷۵	پذیرش خود
۰,۰۰۰	۳۸۰	۲۱,۷۲۸	۰,۸۸	۳,۰۰	۰,۷۹	۳,۸۸	خود پیروی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۲۶,۳۳۹	۱,۱۹	۳,۰۰	۰,۸۹	۴,۱۹	رشد شخصی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۲۸,۳۹۶	۰,۹۴	۳,۰۰	۰,۶۵	۳,۹۴	خود عاشقی (دوست داشتن خود)
۰,۰۰۰	۳۸۰	۲۰,۹۸۱	۰,۸۸	۳,۰۰	۰,۸۲	۳,۸۸	دانش و آگاهی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۵,۸۵۷	۰,۶۷	۳,۰۰	۰,۸۲	۳,۶۷	توانایی و مهارت

۰,۰۰۰	۳۸۰	۲۵,۰۶۳	۱,۰۹	۳,۰۰	۰,۸۵	۴,۰۹	انگیزه درونی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۲۷,۱۱۰	۰,۸۸	۳,۰۰	۰,۶۳	۳,۸۸	پیش‌کنشی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۳۱,۳۱۹	۱,۰۸	۳,۰۰	۰,۶۷	۴,۰۸	تمرین انضباط
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۹,۸۹۵	۰,۸۷	۳,۰۰	۰,۸۵	۳,۸۷	امید
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۷,۷۷۵	۰,۷۶	۳,۰۰	۰,۸۳	۳,۷۶	مثبت‌اندیشی و خوش‌بینی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۶,۴۰۵	۰,۶۹	۳,۰۰	۰,۸۳	۳,۶۹	خودکارآمدی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۲۲,۱۱۳	۰,۷۷	۳,۰۰	۰,۶۸	۳,۷۷	حفظ ذهنیت مثبت
۰,۰۰۰	۳۸۰	۹,۰۶۶	۰,۲۸	۳,۰۰	۰,۶۱	۳,۲۸	باورهای مثبت
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۸,۱۶۳	۰,۸۳	۳,۰۰	۰,۹۰	۳,۸۳	اطمینان‌شناختی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۴,۲۸۶	۰,۱۷	۳,۰۰	۰,۷۹	۳,۱۷	خودآگاهی فراشناختی باورهای خود
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۸,۷۰۸	۰,۴۳	۳,۰۰	۰,۴۵	۳,۴۳	تنظیمی فراشناختی
۰,۰۰۰	۳۸۰	۱۸,۶۲۰	۰,۸۴	۳,۰۰	۰,۸۷	۳,۸۴	زندگی‌کردن با اهداف مدون
۰,۰۰۰	۳۸۰	۳۲,۱۵۴	۰,۷۷	۳,۰۰	۰,۴۷	۳,۷۷	تسلط شخصی (کل)

نتایج یافته‌های حاصل از آزمون t تک نمونه‌ای و تحلیل عاملی اکتشافی، وضعیت موجود تسلط شخصی در دانشجویان به شرح زیر است: بخشش: از نظر دانشجویان، وضعیت موجود در بخشش، خودشناسی، دوست داشتن خود (خود عاشقی) با "پذیرش خود"، پیش‌کنشی با "دانش و آگاهی"، تمرین انضباط، حفظ ذهنیت مثبت با "امید"، باورهای خود تنظیمی فراشناختی با "باورهای مثبت"، زندگی کردن با اهداف مدون در حد متوسط به بالا است. در انتها از نظر دانشجویان، وضعیت موجود "تسلط شخصی" بالاتر از حد متوسط است. به‌طور کلی می‌توان از یافته‌ها نتیجه گرفت که وضعیت موجود تسلط شخصی در دانشجویان به ترتیب مؤلفه‌های (۱) باورهای خود تنظیمی فراشناختی، (۲) خودشناسی (خودآگاهی)، (۳) بخشش، (۴) حفظ

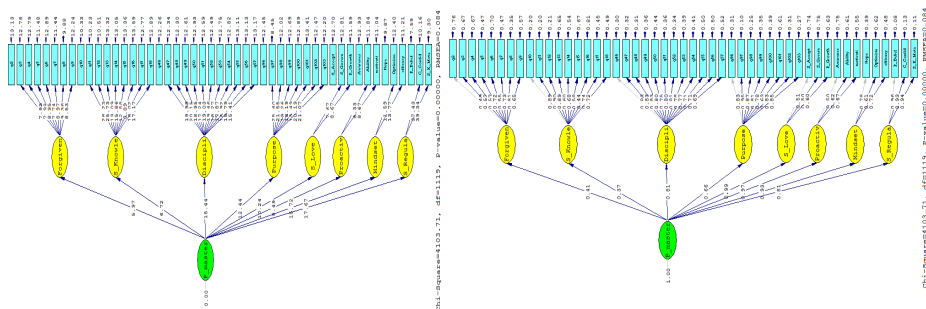
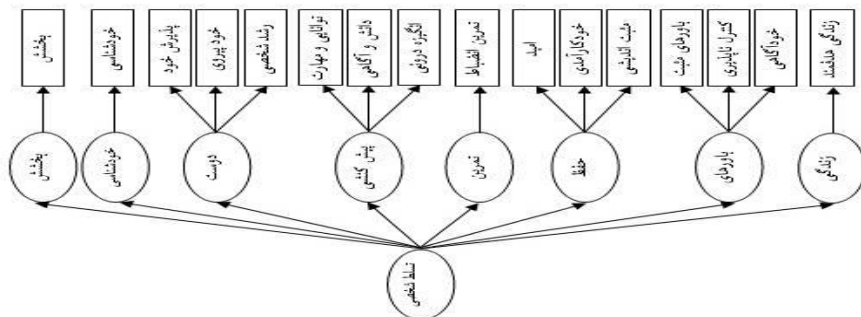
ذهنیت مثبت، ۵) زندگی کردن با اهداف مدون، ۶) پیش کنشی، ۷) دوست داشتن خود (خود عاشقی)، ۸) تمرین انضباط در حد متوسط به بالا و مطلوب می‌باشند.

۳) برای نهادینه کردن تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی چه مدلی می‌توان ارائه نمود؟

برای پاسخ به این سؤال ابتدا براساس ابعاد و مؤلفه‌های مستخرجه از سوال اول تحقیق، مدل مفهومی تدوین شد. سپس برای آزمون و تأیید مدل مفهومی تحقیق از تکنیک مدل‌یابی معادلات ساختاری^۱ (SEM) از نوع مدل تحلیل عاملی مرتبه دوم با استفاده شد. برای این منظور مدل مفهومی تحقیق در بسته نرم‌افزاری LISREL اجرا شد.

و در نهایت برای نهادینه کردن تسلط شخصی، ۸ بعد مشتمل بر ۱۶ مؤلفه مطابق شکل (۲) زیر استخراج شده است.

شکل ۲. ابعاد و مؤلفه‌های مدل نهایی تسلط شخصی

شکل ۳. مدل تحلیل عاملی مرتبه دوم برای تسلط شخصی در حالت برآورد استاندارد و معنی داری

نتایج آزمون مدل اصلاح شده تسلط شخصی: الف) مدل اصلاح شده در حالت برآورد استاندارد: شکل (۳) مدل اصلاح شده تحلیل عاملی مرتبه دوم برای تسلط شخصی را در حالت تخمین ضرایب استاندارد نشان می‌دهد. مدل در حالت برآورد استاندارد بارهای عاملی هر یک از ابعاد تسلط شخصی و مؤلفه‌های مربوطه را نشان می‌دهد. بار عاملی همه ابعاد و مؤلفه‌ها در حد قابل قبولی قرار دارد. مدل در حالت تخمین استاندارد نشان‌دهنده میزان همبستگی متغیرها است.

ب) مدل اصلاح شده در حالت معنی‌داری: شکل (۳) مدل اصلاح شده تحلیل عاملی مرتبه دوم برای تسلط شخصی را در حالت ضرایب معناداری (t-value) نشان می‌دهد. این مدل در واقع تمامی معادلات اندازه‌گیری مرتبه اول و دوم (بارهای عاملی) را با استفاده از آماره t، آزمون می‌کند. بر طبق این مدل، در صورتی که مقدار قدر مطلق آماره t مسیر از ۱/۹۶ بزرگتر باشد، ضریب مسیر و بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشد. با توجه به اینکه کلیه مقادیر آماره t مسیرها بزرگتر از ۱/۹۶ هستند، بنابراین ارتباط معناداری بین هر یک از ابعاد با تسلط شخصی و هم‌چنین بین هر مؤلفه با بعد مربوط به آن وجود دارد. قابل ذکر است که مسیرهای حذف شده مدل در حالت معنی‌داری مربوط به پارامترهایی هستند که در برآورد مدل تثبیت شده‌اند و در دیاگرام مسیر در حالت ضرایب استاندارد با رنگ خاکستری نشان داده می‌شوند. از اینرو مقدار t برای آنها محاسبه نمی‌شود. به همین دلیل از دیاگرام مسیر در حالت معنی‌داری حذف شده‌اند.

جدول ۶. شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی مرتبه دوم تسلط شخصی

نام شاخص	برآوردها	حد مجاز
χ^2 مجذور کای	$\chi^2=4103/71$ df=1119	$P>0/05$
مجذور کای بر درجه‌ی آزادی	۳/۶۷	کمتر از ۵
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد RMSEA	۰/۰۸۴	کمتر از ۰/۰۸
نیکویی برازش GFI	۰/۶۹	بالاتر از ۰/۹
نیکویی برازش اصلاح شده AGFI	۰/۶۷	بالاتر از ۰/۹
برازندگی نرم شده NFI	۰/۹۲	بالاتر از ۰/۹
برازندگی نرم نشده NNFI	۰/۹۴	بالاتر از ۰/۹
ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد SRMR	۰/۰۶۶	کوچکتر از ۰/۰۵
برازندگی تطبیقی CFI	۰/۹۴	بالاتر از ۰/۹

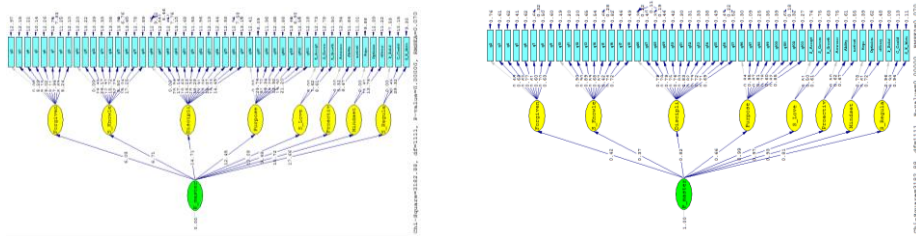
با توجه به جدول فوق، مقدار مجذور کای با درجه آزادی ۱۱۱۹ برای این مدل ۴۱۰۳/۷۱ و سطح معنی‌داری آن ۰/۰۰۰ برآورد شده که در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار است. بنابراین فرض صفر رد می‌شود و نتیجه می‌گیریم آزمون مجذور کای برازش دقیق مدل را با داده‌های مشاهده شده رد می‌کند. برخی از محققان از نسبت مجذور کای بر درجه‌ی آزادی (χ^2/df) به‌عنوان شاخصی جایگزین استفاده می‌کنند. در مورد نسبت مجذور کای به درجه آزادی مقدار زیر ۳ قابل قبول است و حتی تا مقدار ۵ نیز به‌عنوان برازش معقول توصیه می‌شود (بولن، ۱۹۸۹). نسبت مجذور کای به درجه آزادی در مدل حاضر برابر ۳/۶۷ محاسبه شده است که نشان‌دهنده برازش معقولی برای مدل می‌باشد. همچنین شاخص ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب RMSEA برای مدل‌های خوب ۰/۰۵ است. در صورتی که بین ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ باشد، برازش قابل قبول، اگر بین ۰/۰۸ تا ۰/۱ باشد، برازش متوسط است و مدلی که در آن این شاخص از ۰/۱ بیشتر باشد، برازش ضعیفی دارد. این شاخص در مدل ارائه شده برابر ۰/۰۸۴ است که نشان می‌دهد مدل از برازش متوسط برخوردار است. SRMR برای این مدل ۰/۰۶۶ برآورد شده که مقادیر کوچکتر از ۰/۰۵ نشان از تبیین نسبتاً مناسب کوواریانس‌ها دارد. سایر شاخص‌ها نیز می‌بایستی از ۰/۹ بیشتر باشند که در مدل پژوهش این شرط برآورده شده است. اما مقادیر شاخص‌های GFI و AGFI به ترتیب ۰/۶۹ و ۰/۶۷ برآورد شده که از حد مجاز ۰/۹ پایین‌تر هستند. با توجه به شاخص‌های به دست آمده نتیجه می‌گیریم که در مجموع مدل ارائه شده مدل مناسبی نیست.

اما خروجی نرم‌افزار مجموعه‌ای از شاخص‌ها را برای اصلاح مدل پیشنهاد می‌کند که این اصلاحات بر روی مدل فوق اعمال گردیده و نتایج آن در ادامه ارائه می‌شود. در زیر نتایج آزمون مدل اصلاح شده تسلط شخصی بیان می‌گردد:

الف) مدل اصلاح شده در حالت برآورد استاندارد: شکل (۴) مدل اصلاح شده تحلیل عاملی مرتبه دوم برای تسلط شخصی را در حالت تخمین ضرایب استاندارد نشان می‌دهد. مدل در حالت برآورد استاندارد بارهای عاملی هر یک از ابعاد تسلط شخصی و مؤلفه‌های مربوطه را نشان می‌دهد. همان‌طور که در شکل مشخص است بار عاملی همه ابعاد و مؤلفه‌ها در حد قابل قبولی قرار دارد. مدل در حالت تخمین استاندارد نشان‌دهنده میزان همبستگی متغیرها است.

ب) مدل اصلاح شده در حالت معنی‌داری: شکل (۴) مدل اصلاح شده تحلیل عاملی مرتبه دوم برای تسلط شخصی را در حالت ضرایب معناداری (t-value) نشان می‌دهد. این مدل در واقع تمامی معادلات اندازه‌گیری مرتبه اول و دوم (بارهای عاملی) را با استفاده از آماره t، آزمون می‌کند. بر طبق این مدل، در صورتی که مقدار قدرمطلق آماره t مسیر از ۱/۹۶ بزرگتر باشد، ضریب مسیر و بارهای عاملی در سطح اطمینان ۹۵٪ معنادار می‌باشد. با توجه به اینکه کلیه مقادیر آماره t مسیرها بزرگتر از ۱/۹۶ هستند، بنابراین ارتباط معناداری بین هریک از ابعاد با

تسلط شخصی و هم‌چنین بین هر مؤلفه با بعد مربوط به آن وجود دارد. قابل ذکر است که مسیرهای حذف شده مدل در حالت معنی داری مربوط به پارامترهایی هستند که در برآورد مدل تثبیت شده‌اند و در دیگرام مسیر در حالت ضرایب استاندارد با رنگ خاکستری نشان داده می‌شوند. از اینرو مقدار t برای آنها محاسبه نمی‌شود. به همین دلیل از دیگرام مسیر در حالت معنی داری حذف شده‌اند.

شکل ۴. مدل اصلاح شده تحلیل عاملی مرتبه دوم برای تسلط شخصی در حالت برآورد استاندارد و معنی داری

جدول زیر شاخص‌های برازش مدل اصلاح شده تحلیل عاملی مرتبه دوم برای تسلط شخصی را نشان می‌دهد.

جدول ۷. شاخص‌های برازش مربوط به مدل اصلاح شده

نام شاخص	برآوردها	حد مجاز
مجذور کای χ^2	$\chi^2=3182/88$	$P>0/05$
	$df=1111$	$P=0/000$
مجذور کای بر درجه‌ی آزادی	۲/۸۶	کمتر از ۵
ریشه میانگین مربعات خطای برآورد RMSEA	۰/۰۷	کمتر از ۰/۰۸
نیکویی برازش GFI	۰/۹۰	بالاتر از ۰/۹
نیکویی برازش اصلاح شده AGFI	۰/۹۰	بالاتر از ۰/۹
برازندگی نرم شده NFI	۰/۹۳	بالاتر از ۰/۹
برازندگی نرم نشده NNFI	۰/۹۵	بالاتر از ۰/۹
ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد SRMR	۰/۰۵	کوچکتر از ۰/۰۵
برازندگی تطبیقی CFI	۰/۹۵	بالاتر از ۰/۹

با توجه به جدول فوق، مقدار مجذور کای با درجه آزادی ۱۱۱۱ برای این مدل ۳۱۸۲/۸۸ و سطح معنی داری آن ۰/۰۰۰ برآورد شده که در سطح ۰/۰۵ معنی دار است. بنابراین فرض صفر رد می‌شود و نتیجه می‌گیریم آزمون مجذور کای برازش دقیق مدل را با داده‌های مشاهده شده رد می‌کند. برخی از محققان از نسبت مجذور کای بر درجه آزادی (χ^2/df) به‌عنوان شاخصی جایگزین استفاده می‌کنند. در مورد نسبت مجذور کای به درجه آزادی مقدار زیر ۳ قابل قبول است و حتی تا مقدار ۵ نیز به‌عنوان برازش معقول توصیه می‌شود (بولن، ۱۹۸۹). نسبت مجذور کای به درجه آزادی در مدل حاضر برابر ۲/۸۶ محاسبه شده است که نشان‌دهنده برازش قابل قبولی برای مدل می‌باشد. هم‌چنین شاخص ریشه خطای میانگین مجذورات تقریب RMSEA برای مدل‌های خوب ۰/۰۵ است. در صورتی که بین ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ باشد، برازش قابل قبول، اگر بین ۰/۰۸ تا ۰/۱ باشد، برازش متوسط است و مدلی که در آن این شاخص از ۰/۱ بیشتر باشد، برازش ضعیفی دارد. این شاخص در مدل ارائه شده برابر ۰/۰۷ است که نشان می‌دهد مدل از برازش قابل قبول برخوردار است. SRMR برای این مدل ۰/۰۵ برآورد شده که مقادیر کوچکتر از ۰/۰۵ نشان از تبیین نسبتاً مناسب کوواریانس‌ها دارد. سایر شاخص‌ها نیز می‌بایستی از ۰/۹ بیشتر باشند که در مدل پژوهش این شرط برآورده شده است. روی هم رفته می‌توان گفت در مجموع مدل ارائه شده مدل مناسبی است و داده‌های تجربی اصطلاحاً به خوبی با آن منطبق می‌باشند. با استفاده از نتایج و خروجی‌های مدل‌یابی معادلات ساختاری، نتایج بخش اندازه‌گیری مدل به شرح زیر ارائه می‌شود. نتایج مدل‌یابی معادلات ساختاری براساس ضرایب استاندارد، آماره t ، سطح معنی داری و نتیجه تأیید یا عدم تأیید ضرایب در جدول زیر (۸) خلاصه شده است. شاخصی که بار عاملی بالاتری داشته باشد، سهم بیشتری در اندازه‌گیری سازه مربوطه ایفا می‌کند.

جدول ۸. نتایج بخش اندازه‌گیری مدل تسلط شخصی (بارهای عاملی مرتبه اول)

نتیجه	sig	R ²	آماره t	خطا	بار عاملی	متغیرهای آشکار	متغیرهای پنهان
معنادار	<۰/۰۵	۰/۲۴	-	-	۰/۴۹	q۲	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۹	۸/۲۰	۰/۰۷۵	۰/۶۳	q۳	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۸	۸/۱۵	۰/۰۹۰	۰/۶۲	q۴	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۹	۹/۰۲	۰/۰۹۵	۰/۷۷	q۵	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۸	۸/۱۱	۰/۱۱	۰/۶۱	q۶	بخشش
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۶	۷/۹۶	۰/۰۹۶	۰/۶۰	q۷	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۰	۸/۶۹	۰/۱۰	۰/۷۰	q۸	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۴۰	۸/۲۴	۰/۰۹۸	۰/۶۳	q۹	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۸۱	-	-	۰/۹۰	q۱۰	خودشناسی

معنادار	<۰/۰۵	۰/۸۰	۲۶/۴۵	۰/۰۳۳	۰/۹۰	q۱۱	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۸۰	۲۶/۱۷	۰/۰۳۳	۰/۸۹	q۱۲	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۵	۱۲/۹۷	۰/۰۴۵	۰/۵۹	q۱۳	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۴۶	۱۵/۷۲	۰/۰۴۸	۰/۶۸	q۱۴	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۲	۱۲/۲۹	۰/۰۵۳	۰/۵۷	q۱۵	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۱۸	۸/۵۰	۰/۰۵۵	۰/۴۲	q۱۶	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۴	۱۸/۰۴	۰/۰۴۲	۰/۷۴	q۱۷	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۱	۱۷/۲۵	۰/۰۴۱	۰/۷۲	q۱۸	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۲۶	-	-	۰/۵۱	پذیرش خود	خود
معنادار	<۰/۰۵	۰/۲۵	۷/۶۲	۰/۰۵۳	۰/۵۰	خود پیروی	عاشقی(دوست
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۷	۸/۶۱	۰/۰۶۴	۰/۶۱	رشد شخصی	داشتن خود)
معنادار	<۰/۰۵	۰/۲۵	-	-	۰/۵۰	دانش و آگاهی	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۹	۸/۳۲	۰/۰۶۲	۰/۶۲	توانایی و مهارت	پیش کنشی
معنادار	<۰/۰۵	۰/۴۵	۸/۶۷	۰/۰۶۶	۰/۶۷	انگیزه درونی	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۲	-	-	۰/۷۹	q۴۶	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۰	۲۵/۵۴	۰/۰۲۹	۰/۷۸	q۴۷	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۳	۱۷/۱۴	۰/۰۴۷	۰/۷۹	q۴۸	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۶	۱۸/۶۳	۰/۰۳۶	۰/۷۵	q۴۹	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۸	۱۶/۲۳	۰/۰۴۰	۰/۷۶	q۵۰	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۷۰	۱۸/۳۴	۰/۰۴۲	۰/۸۳	q۵۱	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۹	۱۸/۲۸	۰/۰۴۱	۰/۸۳	q۵۲	تمرین انضباط
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۷	۱۷/۹۱	۰/۰۴۲	۰/۸۲	q۵۳	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۲	۱۷/۰۶	۰/۰۴۴	۰/۷۹	q۵۴	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۱	۱۵/۰۷	۰/۰۴۰	۰/۷۲	q۵۵	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۱	۱۵/۰۳	۰/۰۴۴	۰/۷۱	q۵۶	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۴۸	۱۴/۴۹	۰/۰۴۱	۰/۶۹	q۵۷	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۱	-	-	۰/۷۸	امید	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۸	۱۱/۶۱	۰/۰۴۴	۰/۶۱	مثبت اندیشی و	حفظ ذهنیت
						خوش بینی	مثبت
معنادار	<۰/۰۵	۰/۵۲	۱۳/۷۶	۰/۰۴۳	۰/۷۲	خودکارآمدی	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۹۲	-	-	۰/۹۶	باورهای مثبت	باورهای خود
معنادار	<۰/۰۵	۰/۸۷	۳۷/۴۵	۰/۰۱۸	۰/۹۳	اطمینان شناختی	تنظیمی
معنادار	<۰/۰۵	۰/۸۹	۳۹/۳۲	۰/۰۱۸	۰/۹۴	خودآگاهی	فراشناختی
						فراشناختی	
معنادار	<۰/۰۵	۰/۷۰	-	-	۰/۸۴	q۹۶	زندگی کردن با
معنادار	<۰/۰۵	۰/۹۱	۲۵/۷۴	۰/۰۳۶	۰/۹۵	q۹۷	اهداف مدون

معنادار	<۰/۰۵	۰/۷۵	۲۱/۷۲	۰/۰۴۰	۰/۸۷	q۹۸
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۵	۱۹/۳۴	۰/۰۴۳	۰/۸۱	q۹۹
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۱	۱۸/۲۸	۰/۰۴۵	۰/۷۸	q۱۰۰
معنادار	<۰/۰۵	۰/۳۷	۱۲/۹۲	۰/۰۵۵	۰/۶۰	q۱۰۱
معنادار	<۰/۰۵	۰/۶۸	۱۹/۹۲	۰/۰۴۴	۰/۸۲	q۱۰۲
معنادار	<۰/۰۵	۰/۷۳	۲۱/۲۰	۰/۰۴۲	۰/۸۵	q۱۰۳

جدول فوق بار عاملی هر یک از مؤلفه‌های وارد شده به نرم‌افزار لیزرل به‌منظور ارائه مدل تسلط شخصی را بر روی هر یک از ابعاد متناظر با آن نشان می‌دهد.

بخشش: از میان مؤلفه‌های «بخشش»، مؤلفه "q۵" دارای بیشترین بار عاملی (۰/۷۷) می‌باشد. بنابراین از بیشترین سهم در اندازه‌گیری «بخشش» برخوردار می‌باشد. براساس ضریب تعیین (R^2) محاسبه شده ۵۹ درصد واریانس «بخشش» توسط مؤلفه "q۵" تبیین می‌شود. مؤلفه "q۲" کمترین بار عاملی (۰/۴۹) را بر روی این بُعد دارا می‌باشد.

خودشناسی: از میان مؤلفه‌های «خودشناسی»، مؤلفه "q۱۰" دارای بیشترین بار عاملی (۰/۹۰) می‌باشد. بنابراین از بیشترین سهم در اندازه‌گیری «خودشناسی» برخوردار می‌باشد. براساس ضریب تعیین (R^2) محاسبه شده ۸۱ درصد واریانس «خودشناسی» توسط مؤلفه "q۱۰" تبیین می‌شود. مؤلفه "q۱۶" کمترین بار عاملی (۰/۴۲) را بر روی این بُعد دارا می‌باشد.

دوست داشتن خود (خودعاشقی): از میان مؤلفه‌های «دوست داشتن خود (خودعاشقی)»، مؤلفه "رشد شخصی" دارای بیشترین بار عاملی (۰/۶۱) می‌باشد. بنابراین از بیشترین سهم در اندازه‌گیری «دوست داشتن خود (خودعاشقی)» برخوردار می‌باشد. براساس ضریب تعیین (R^2) محاسبه شده ۳۷ درصد واریانس «دوست داشتن خود (خودعاشقی)» توسط مؤلفه "رشد شخصی" تبیین می‌شود. مؤلفه "خودپیروی" کمترین بار عاملی (۰/۵۰) را بر روی این بُعد دارا می‌باشد.

پیش کنشی: از میان مؤلفه‌های «پیش کنشی»، مؤلفه "انگیزه درونی" دارای بیشترین بار عاملی (۰/۶۷) می‌باشد. بنابراین از بیشترین سهم در اندازه‌گیری «پیش کنشی» برخوردار می‌باشد. براساس ضریب تعیین (R^2) محاسبه شده ۴۵ درصد واریانس «پیش کنشی» توسط مؤلفه "انگیزه درونی" تبیین می‌شود. مؤلفه "دانش و آگاهی" کمترین بار عاملی (۰/۵۰) را بر روی این بُعد دارا می‌باشد.

تمرین انضباط: از میان مؤلفه‌های «تمرین انضباط»، مؤلفه "q۵۱" دارای بیشترین بار عاملی (۰/۸۳) می‌باشد. بنابراین از بیشترین سهم در اندازه‌گیری «تمرین انضباط» برخوردار می‌باشد. براساس ضریب تعیین (R^2) محاسبه شده ۷۰ درصد واریانس «تمرین انضباط» توسط مؤلفه

معدنادر	< ۰/۰۵	۰/۶۶	۱۷/۶۶	۰/۰۴۶	۰/۸۱	باورهای خود تنظیمی
معدنادر	< ۰/۰۵	۰/۴۴	۱۲/۴۵	۰/۰۵۳	۰/۶۶	فراشناختی
						زندگی هدفمند

بر اساس اطلاعات جدول (۹) استنباط می‌گردد که:

- بالاترین ضریب استاندارد (بار عاملی) متعلق به بُعد " خود عاشقی (دوست داشتن خود)" (۰/۹۹) است که ۹۸ درصد واریانس تسلط شخصی را تبیین می‌کند. بنابراین بیشترین نقش را در تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دارا می‌باشد.
- ضریب استاندارد (بار عاملی) بُعد "پیش کنشی" (۰/۹۷) است که ۹۳ درصد واریانس واریانس تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را تبیین می‌کند.
- ضریب استاندارد (بار عاملی) بُعد "حفظ ذهنیت مثبت" (۰/۹۳) است که ۸۶ درصد واریانس تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را تبیین می‌کند.
- ضریب استاندارد (بار عاملی) بُعد "تمرین انضباط" (۰/۸۲) است که ۶۷ درصد واریانس تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را تبیین می‌کند.
- ضریب استاندارد (بار عاملی) بُعد "باورهای خود تنظیمی فراشناختی" (۰/۸۱) است که ۶۶ درصد واریانس تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را تبیین می‌کند.
- ضریب استاندارد (بار عاملی) بُعد "زندگی هدفمند" (۰/۶۶) است که ۴۴ درصد واریانس تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را تبیین می‌کند.
- ضریب استاندارد (بار عاملی) بُعد "بخشش" (۰/۴۲) است که ۱۸ درصد واریانس تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را تبیین می‌کند.
- کمترین ضریب استاندارد (بار عاملی) متعلق به بُعد "خودشناسی" (۰/۳۷) است که ۱۳ درصد واریانس تسلط شخصی را تبیین می‌کند. بنابراین کمترین نقش را در تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دارا می‌باشد.

جدول ۱۰. ماتریس واریانس - کوواریانس متغیرهای پنهان

بخشش	خودشناسی	خود عاشقی	پیش کنشی	تمرین انضباط	حفظ ذهنیت مثبت	باورهای خود تنظیمی	زندگی هدفمند	تسلط شخصی
------	----------	-----------	----------	--------------	----------------	--------------------	--------------	-----------

بخشش ۱/۰۰

خودشناسی ۰/۱۶ ۱/۰۲

خود عاشقی ۰/۴۲ ۰/۳۶ ۰/۹۷

پیش‌کنشی	۰/۴۱	۰/۳۵	۰/۹۴	۰/۹۹				
تمرین انضباط	۰/۳۲	۰/۲۸	۰/۷۵	۰/۷۳	۰/۸۶			
حفظ ذهنیت مثبت	۰/۳۹	۰/۳۴	۰/۹۲	۰/۸۹	۰/۷۱	۱/۰۱		
باورهای خودتنظیمی	۰/۳۴	۰/۳۰	۰/۷۹	۰/۷۷	۰/۶۱	۰/۷۵	۰/۹۹	
زندگی هدفمند	۰/۲۴	۰/۲۴	۰/۶۵	۰/۶۴	۰/۵۰	۰/۶۲	۰/۵۳	۱/۰۰
تسلط شخصی	۰/۴۲	۰/۳۷	۰/۹۸	۰/۹۶	۰/۷۶	۰/۹۳	۰/۸۱	۰/۶۶

جدول فوق ماتریس واریانس کواریانس متغیرهای پنهان موجود در مدل را نشان می‌دهد که عناصر روی قطر اصلی بیانگر واریانس متغیر مربوطه می‌باشد که در واقع تغییرات داخل هر متغیر را نشان می‌دهد. به‌عنوان مثال واریانس "تمرین انضباط" برابر با ۰/۸۶ است که نشان‌دهنده کمترین تغییرات درون متغیر بوده و بیشترین واریانس مربوط به "خودشناسی" با اندازه ۱/۰۲ است. عناصر خارج از قطر اصلی این ماتریس نیز نشان‌دهنده کواریانس دو متغیر می‌باشد که به علت تقارن تابع کواریانس تنها عناصر پایین یا بالای قطر در نظر گرفته می‌شوند. هر چه میزان کواریانس بین دو متغیر بزرگتر باشد می‌توان نتیجه گرفت که همبستگی بین آن‌ها نیز بیشتر است. به‌عنوان مثال در این جدول بیشترین کواریانس بین "خود عاشقی" و "پیش‌کنشی" وجود دارد که برابر ۰/۹۴ است. کمترین کواریانس‌ها مربوط به کواریانس بین "بخشش" و "خودشناسی" با میزان ۰/۱۶ است. مورد دیگری که باید در خصوص این جدول به آن دقت نمود کواریانس هر کدام از متغیرهای پنهان با مفهوم یا همان «تسلط شخصی» است که در ردیف آخر جدول آورده شده است. این میزان می‌تواند به‌عنوان شاخصی برای بررسی تأثیر هر کدام از این مؤلفه‌ها روی متغیر پاسخ به کار رود. به‌عنوان مثال بیشترین کواریانس مربوط به "خود عاشقی" (۰/۹۸) می‌باشد که نشان‌دهنده تأثیر بیشتر این مؤلفه در «تسلط شخصی» است.

۴) درجه تناسب مدل "تسلط شخصی" در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی چگونه است؟

برای پاسخ به این سؤال، پرسشنامه سنجش مدل برای تعیین درجه تناسب مدل به صورت طیف ۵ درجه‌ای تنظیم و در اختیار متخصصان این حوزه قرار داده شد. سپس داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون t تک گروهی مورد ارزیابی قرار گرفت.

میانگین مورد انتظار = ۳

Sig	df	t	انحراف معیار	میانگین	
۰,۰۰۰	۲۹	۴۱,۷۳۸	۰,۲۵	۴,۹۳	نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان در کنار کسب علم و دانش در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نگاه و رویکردی جدید به رهبری با پرداختن به مفهوم "خود" در انسان
۰,۰۰۰	۲۹	۴۱,۷۳۸	۰,۲۵	۴,۹۳	کنکاش و باستان شناسی در خویشتن خویش با چرخ به درون خود
۰,۰۰۰	۲۹	۲۹,۵۷۱	۰,۳۵	۴,۸۷	آینده ورزی در خویشتن خویش (آینده پژوهی خود)
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	ایجاد بهره افزایی تجمعی (کارآمدی جمعی) در جامعه فرهیختگان و ارزش افزایی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	جلوگیری از آنتروپی و کند ذهنی جمعی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	خلق سنتروپی اجتماع فرهیختگان
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تقویت حیات فکری فردی و فردگرایانه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	دستاوردهای علمی و تبدیل به ارزش های فلسفه جمعی و اهداف مدل
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تدوین برنامه‌های درسی تسلط شخصی دانشجویان جهت رسیدن به درک عمیق از اهداف حرفه ای در راستای سیاست های رهبری آموزش عالی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	حساسیت آفرینی جوامع علمی و دانشگاهی پیرامون تسلط شخصی و مولفه های آن در دانشجویان
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	آشنا سازی رهبران، مدیران، برنامه ریزان و سیاستگزاران آموزش عالی نسبت به تسلط شخصی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تقویت و ایجاد ادبیات و مبانی نظری جدید مفهوم تسلط شخصی در حوزه آموزش عالی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تقویت و پرورش توانایی و مهارت های فردی دانشجویان و اعضاء هیئت علمی و رهبران آموزش عالی، برای دستیابی به فرصت های توسعه فردی، گروهی و سازمانی صحیح

					پیرامون افزایش رضایت ملی و کشوری نظام آموزش عالی
			۰,۰۰	۵,۰۰	حفظ توان رقابتی در محیط‌های پیرامون دانشگاه و جامعه با خلق دانشجویان مسلط شخصی و علمی،
			۰,۰۰	۵,۰۰	حساسیت آفرینی و ارائه مدل برای مدیران ارشد وزارت علوم و تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی نسبت به برنامه ریزی و سیاستگذاری و ایجاد محتوای سرفصل درسی با هدف آینده‌ورزی در "تسلط شخصی" در دانشجویان
۰,۰۰۰	۲۹	۳۶۲,۰۸۲	۰,۰۳	۴,۹۸	فلسفه و اهداف مدل (کل)

با توجه به مقیاس پرسشنامه که ۵ درجه‌ای لیکرت بود، مبنای تصمیم‌گیری براساس نمره ۳ در نظر گرفته شد. همانطور که جدول جدول (۱۰) نشان می‌دهد، در فلسفه و اهداف مدل، آماره t محاسبه شده $t=۳۶۲/۰۸۲$ در سطح $۰/۰۵$ معنادار است. مقایسه میانگین این بُعد (۴/۹۸) با میانگین مورد انتظار (نمره ۳) نشان می‌دهد که فلسفه و اهداف مدل از نظر متخصصان دارای اعتبار است و با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید قرار گرفته است. در رابطه با زیرمؤلفه‌های فلسفه و اهداف، آماره t محاسبه شده برای کلیه مؤلفه‌ها در سطح $۰/۰۱$ معنادار و میانگین آن‌ها از میانگین مورد انتظار (نمره ۳) بالاتر است؛ بنابراین از نظر متخصصان جزء فلسفه و اهداف مدل به حساب می‌آیند. برای برخی از زیرمؤلفه‌های فلسفه و اهداف مدل مقدار t محاسبه نشده است. چون همه پاسخ‌دهندگان به آن متغیر نمره ۵ داده‌اند. در نتیجه انحراف استاندارد برابر صفر است و از این رو آماره t محاسبه نمی‌شود.

جدول ۱۲. نتایج آزمون t تک گروهی برای تعیین درجه تناسب مبانی نظری مدل پیشنهادی

میانگین مورد انتظار = ۳

Sig	df	t	انحراف معیار	میانگین	
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه انسان‌گرایی (کارل راجرز)
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه روان‌شناسی مثبت‌نگر و سلسله‌مراتب نیازهای انسان (آبراهام مازلو)
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه بخشش (فردلوسکین، نورث، ان رایت و همکاران، مالت، باروس، فرونگیا، یوسای، نتو و ریوایر، وین دبلویو دایر)

-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه روان شناسی گشتالت(فردریک پرلز)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه هوش هیجانی(گلمن، بار-آن، برآون، دلویتس و هیگز، هور، سالووی، مایر)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه خودشناسی(واتسون و هرگیس)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه روان شناسی خود(هاینتس کوهورت، سنت کلر، کیلستروم و کلاین)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه خودآگاهی و خودشناسی(بامیستر)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه خود آگاهی ناخوشایند(دوال و ویکلاند) و خودآگاهی خوشایند(کارور و شیر، گرینبرگ و موشام)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه اسرار تسلط بر خویشتن(مایکل هال)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه های توانمندی ها و ارزش های فعال در عمل (فضایل خویشتن داری و انسانیت)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	پیترسون و سلیگمن
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه خودکارآمدی یا باورهای فرد از توانایی های خود
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه خودنظم جویی(زیمرن، انل و هانگ)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه مثبت گرا(مارتین سلیگمن، میهای چیکسنت-میهای، کریستوفر، پترسون، کارول دِوک، دانیل گیلبرت، کنون شلدون، آلبرت بندورا، چارلز آر. اسنایدر، فیلیپ زیمباردو)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه خود شکوفایی کارل راجرز و مارتین سلیگمن
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه شناخت اجتماعی بندورا
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه پیش کنشی گرانت و آشفورد
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه خودآغازگری(پیش کنشی) هلمن
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه بهزیستی روانشناختی ریف
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نظریه فراشناختی(بارون، تیلور، کورتز، بیرد و پاریس، ارمرد، ولز، کاتریت هاتون)
-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	مبانی نظری پژوهش (کل)

همانطور که جدول جدول(۱۲) نشان می‌دهد، در مبانی نظری مدل، میانگین برابر ۵ برآورد شده که چون همه پاسخ‌دهندگان به آن متغیر نمره ۵ داده‌اند. در نتیجه انحراف استاندارد برابر صفر است و از این رو آماره t محاسبه نمی‌شود. میانگین مشاهده شده (۵) از میانگین مورد انتظار (نمره ۳) بالاتر است و نشان می‌دهد که مبانی نظری مدل از نظر متخصصان دارای اعتبار

است و با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید قرار گرفته است. در رابطه با زیرمؤلفه‌های مبانی نظری نیز میانگین برابر ۵ برآورد شده که از میانگین مورد انتظار (نمره ۳) بالاتر است؛ بنابراین از نظر متخصصان جزء مبانی نظری مدل به حساب می‌آیند.

جدول ۱۳. نتایج آزمون t تک گروهی برای تعیین درجه تناسب ابعاد و مؤلفه‌های مدل پیشنهادی

میانگین مورد انتظار = ۳

Sig	df	t	انحراف معیار	میانگین	
۰۰۰.	۲۹	۲۰,۳۹۹	۰,۴۵	۴,۶۸	بخشش
۰۰۰.	۲۹	۶۴,۷۳۴	۰,۱۶	۴,۸۹	خود شناسی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	پذیرش خود
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	خودپیزی (خودمختاری)
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	رشد شخصی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	خود عاشقی (دوست داشتن خود)
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	دانش و آگاهی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	توانایی و مهارت
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	انگیزه درونی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	پیش کنشی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تمرین انضباط
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	امید
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	مثبت اندیشی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	خودکارآمدی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	حفظ ذهنیت مثبت
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	باورهای مثبت
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	کنترل ناپذیری
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	خودآگاهی فراشناختی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	باورهای خودتنظیمی فراشناختی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	زندگی کردن با اهداف مدون
۰۰۰.	۲۹	۱۴۱,۸۴۷	۰,۰۸	۴,۹۵	ابعاد و مؤلفه‌ها (کل)

همانطور که جدول جدول (۱۳) نشان می‌دهد، در ابعاد و مؤلفه‌های مدل، آماره t محاسبه شده $t=141/847$ در سطح $0/05$ معنادار است. مقایسه میانگین آن (۴/۹۵) با میانگین مورد انتظار (نمره ۳) نشان می‌دهد که ابعاد و مؤلفه‌های مدل از نظر متخصصان دارای اعتبار است و با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید قرار گرفته است. در رابطه با هر یک از ابعاد و مؤلفه‌ها، آماره t محاسبه شده در سطح $0/05$ معنادار و میانگین آن‌ها از میانگین مورد انتظار (نمره ۳) بالاتر است؛ بنابراین از نظر متخصصان جزء ابعاد و مؤلفه‌های مدل به حساب می‌آیند. برای برخی از

ابعاد و مؤلفه‌های مدل مقدار t محاسبه نشده است. چون همه پاسخ‌دهندگان به آن متغیر نمره ۵ داده‌اند. در نتیجه انحراف استاندارد برابر صفر است و از این رو آماره t محاسبه نمی‌شود.

جدول ۱۴. نتایج آزمون t تک گروهی برای تعیین درجه تناسب سازوکارهای اجرایی مدل پیشنهادی

میانگین مورد انتظار = ۳

Sig	Df	t	انحراف معیار	میانگین	
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	سرمایه‌گذاری در آموزش تسلط شخصی آموزش عالی در آینده
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تربیت رهبران آینده جامعه علمی و اجرایی با آموزش و تمرین تسلط شخصی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تدوین برنامه‌های درسی تسلط شخصی دانشجویان در کنار سایر برنامه‌های درسی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تشکیل دوره و کارگاه‌های آموزشی تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	حساسیت جامعه فرهیختگان و دانشگاهی در باستان‌شناسی خویشتن خویش با خرچش به درون
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	سنترپوی و جمع‌افزایی با ایجاد فرهنگ تسلط شخصی در افراد
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	ایجاد کرسی‌های آزاداندیشی دانشجویان و فرهنگ مطالبه‌گری علمی و اخلاقی در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری و تدوین برنامه‌های هدفمند دانشجویی و فرهنگی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	حساسیت‌آفرینی جامعه علمی و اجرایی به ضرورت توجه به خود و تسلط شخصی برای مدیریت و رهبری مطلوب تر در فراپنچیدگی مناسبات آینده
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	ایجاد برنامه‌های آموزشی ضمن خدمت برای آشناسازی مدیران و برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران آموزش عالی به رهبری با تسلط شخصی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تقویت و پرورش توانایی و مهارت‌های فردی دانشجویان و اعضاء هیئت علمی و رهبران آموزش عالی، برای دستیابی به فرصت‌های

توسعه فردی، گروهی و سازمانی صحیح
 پیرامون افزایش رضایت ملی و کشوری نظام
 آموزش عالی،

-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	دانشگاه و جامعه با خلق تسلط شخصی و علمی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	حمایت از برنامه های آموزشی علمی و کاربردی تسلط شخصی دانشجویان
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	سازوکارهای اجرایی (کل)

همانطور که جدول جدول (۱۴) نشان می‌دهد، در سازوکارهای اجرایی مدل، چون همه پاسخ دهندگان به آن متغیر نمره ۵ داده‌اند. در نتیجه انحراف استاندارد برابر صفر است و از این رو آماره t محاسبه نمی‌شود. مقایسه میانگین آن (۵) با میانگین مورد انتظار (نمره ۳) نشان می‌دهد که سازوکارهای اجرایی مدل از نظر متخصصان دارای اعتبار است و با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید قرار گرفته است. در رابطه با زیرمؤلفه‌های سازوکارهای اجرایی، میانگین آن‌ها از میانگین مورد انتظار (نمره ۳) بالاتر است؛ بنابراین از نظر متخصصان جزء سازوکارهای اجرایی مدل به حساب می‌آیند.

جدول ۱۵. نتایج آزمون t تک گروهی برای تعیین درجه تناسب فرایند اجرایی مدل پیشنهادی

میانگین مورد انتظار = ۳

Sig	Df	t	انحراف معیار	میانگین	
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تشکیل کمیته های تخصصی برای برنامه ریزی و سیاستگزاری تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاهها
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	ارزیابی وضعیت موجود تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	نیاز سنجی و تعیین اولویتهای دوره های تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تدوین برنامه های عملیاتی درسی و آموزشی تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تقویت برنامه ها و نهائی کردن آن تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	اجرای برنامه تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه

فرایند
 اجرایی

-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	ارزشیابی و بازنگری برنامه‌ها تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	تدوین و طراحی برنامه‌های درسی تسلط شخصی دانشجویان و ارائه به متولیان آموزش عالی
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	فرایند اجرایی (کل)

همانطور که جدول جدول (۱۵) نشان می‌دهد، در فرایند اجرایی مدل، چون همه پاسخ دهندگان به آن متغیر نمره ۵ داده‌اند. در نتیجه انحراف استاندارد برابر صفر است و از این رو آماره t محاسبه نمی‌شود. مقایسه میانگین آن (۵) با میانگین مورد انتظار (نمره ۳) نشان می‌دهد که فرایند اجرایی مدل از نظر متخصصان دارای اعتبار است و با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید قرار گرفته است. در رابطه با زیرمؤلفه‌های فرایند اجرایی، میانگین آن‌ها از میانگین مورد انتظار (نمره ۳) بالاتر است؛ بنابراین از نظر متخصصان جزء فرایند اجرایی مدل به حساب می‌آیند.

جدول ۱۶. نتایج آزمون t تک گروهی برای تعیین درجه تناسب برون‌داد مدل پیشنهادی

میانگین مورد انتظار = ۳

Sig	Df	t	انحراف معیار	میانگین	
-	-	-	۰,۰۰	۵,۰۰	برونداد مدل نهادینه کردن تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی

همانطور که جدول (۱۶) نشان می‌دهد، در برونداد مدل، چون همه پاسخ‌دهندگان به آن متغیر نمره ۵ داده‌اند. در نتیجه انحراف استاندارد برابر صفر است و از این رو آماره t محاسبه نمی‌شود. مقایسه میانگین آن (۵) با میانگین مورد انتظار (نمره ۳) نشان می‌دهد که برون‌داد مدل از نظر متخصصان دارای اعتبار است و با اطمینان ۹۹ درصد مورد تأیید قرار گرفته است.

* خلاصه نتیجه: همان‌طور که در جداول فوق نشان داده شده است، تفاوت میانگین مدل ارائه شده در کلیه ابعاد با میانگین مورد انتظار در سطح خطای ۱ درصد معنی‌دار است ($P < 0/01$). لذا فرض صفر مبنی بر عدم تفاوت بین میانگین‌های مشاهده شده و میانگین جامعه (۳) رد شده و مشخص می‌شود که بین میانگین‌های مشاهده شده و میانگین جامعه (۳) تفاوت معناداری وجود دارد. بنابراین مدل ارائه شده در بخش‌های "فلسفه و اهداف"، "مبانی نظری"، "ابعاد و مؤلفه‌ها"، "فرایند اجرایی"، "بازخورد مدل" و "برونداد مدل"، با اطمینان ۹۹ درصد از نظر متخصصان مورد تأیید قرار گرفته است.

بحث و نتیجه‌گیری

برای نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه‌های جمهوری اسلامی ایران می‌بایست مدیران و رهبران ارشد نظام آموزش عالی همانند رویکرد دانشگاه هاروارد برای ایجاد تسلط شخصی جهت رسیدن به درک عمیقی از اهداف حرفه‌ای با ارائه برنامه‌های مناسب درسی، علاوه بر ارائه اهداف؛ (۱) آموزش و یادگیری، (۲) سیاست و سیاست‌گذاری، (۳) رهبری و تغییر سازمانی به دانشجویان خود کمک نمایند. زیرا این دانشگاه با توجه به سیاست‌های رهبری آموزش عالی، تمامی تلاش خود را معطوف به پرورش جنبه‌های عملی و فردی "تسلط شخصی" در دانشجویان نموده است. دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در کنار هم از مهم‌ترین نهادهای ارزشی فرهنگ سازی در جهت نهادینه کردن آینده‌ورزی تسلط شخصی و علمی در جامعه به شمار می‌روند. دانشگاه‌ها برای اینکه بتوانند رسالت خود را در تربیت افراد متخصص و آگاهی بخش به جامعه به نحوه مناسب و مطلوب انجام دهند، می‌بایست علاوه بر پرداختن به جنبه‌های مهمی همچون؛ آموزش و یادگیری در علوم مختلف، برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری در کارکردهای آموزشی و آموزش عالی، خلق رهبران تحول‌گرا با توجه به تغییر سازمانی، به حلقه مفقود شده جنبه "خویش‌تن خویش" که می‌تواند نقش تکمیل‌کننده و تکامل بخش وجوه انسانی را در کنار رسالت علمی دانشگاه‌ها در آینده‌ورزی و کارآمدی جمعی ایفا کنند، بپردازند.

کنکاش و باستان‌شناسی خویش‌تن و آینده‌ورزی در خویش‌تن خویش با مدنظر قرار دادن "تسلط شخصی" به کارآمدی جمعی در آینده نظام رهبری آموزش عالی و دانشگاه‌ها کمک، و در این راستا مفهومی کلی را در نظام رهبری آموزش عالی خلق نماید که می‌تواند در برگیرنده تمامی جنبه‌های مثبت شناختی، فراشناختی و رفتاری در مفهوم پیرامون "خود" تلقی گردد. توجه ویژه و برنامه‌ریزی شده به فردیت دانشجویان و نیز پرداختن به مفهوم "تسلط شخصی" در آینده‌ورزی آنان در دانشگاه و مراکز آموزش عالی در کنار سایر اهدافی که جدیداً دانشگاه هاروارد در برنامه‌های دکتری خود به آن اشاره نموده و نیز با توجه به بعد جهانی بودن آن جهت تطبیق و الگو برداری در بررسی وضع موجود تسلط شخصی و ترسیم وضع مطلوب با نگاهی نو از طریق کارآمدی جمعی در دانشگاه‌های ایران این ضرورت را ایجاد می‌نماید، خلاء که در دانشگاه‌های ایران کاملاً محسوس است.

پس بنابراین با توجه به یافته‌های ابعاد و مؤلفه‌های تسلط شخصی؛ بخشش، خودشناسی، دوست داشتن خود (خودعاشقی)، پیش‌کنشی، تمرین انضباط، حفظ ذهنیت مثبت، باورهای خودتنظیمی فراشناختی، زندگی کردن با اهداف مدون، می‌توان به شناسایی و تأیید آن به ارائه علمی مؤلفه‌های اصلی تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی پرداخت. هم چنین با توجه به وضع موجود تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ایران به

طور کلی می‌توان از یافته‌ها نتیجه گرفت که وضعیت موجود تسلط شخصی در دانشجویان به ترتیب مؤلفه‌های (۱) باورهای خودتنظیمی فراشناختی، (۲) خودشناسی (خودآگاهی)، (۳) بخشش، (۴) حفظ ذهنیت مثبت، (۵) زندگی کردن با اهداف مدون، (۶) پیش کنشی، (۷) دوست داشتن خود (خود عاشقی)، (۸) تمرین انضباط در حد متوسط به بالا و مطلوب می‌باشند. نتایج یافته‌ها در بخش ارائه مدل نهادینه کردن تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، مدل با ۸ بُعد و ۱۶ مؤلفه و ۹۵ شاخص جهت نهادینه کردن مفهوم تسلط شخصی دانشجویان مورد تأیید قرار گرفت. درجه تناسب مدل تسلط شخصی در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، در بخش فلسفه و اهداف، مبانی نظری، ابعاد و مؤلفه‌ها، فرآیند اجرایی، بازخورد و برون‌داد از نظر متخصصان و خبرگان با اطمینان ۹۹ درصد دارای اعتبار و مورد تأیید قرار گرفت. با توجه یافته‌های مستخرجه از شناسایی ابعاد، مؤلفه‌های نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان و وضعیت موجود نتایج یافته‌های سوال‌های اول و دوم و هم‌چنین مرور دقیق ادبیات تحقیق، می‌توان در ارائه مدل و تناسب آن به سه بُعد جهت نهادینه کردن تسلط شخصی بهره مند شد:

الف- بُعد آموزشی؛ با تدوین و طراحی برنامه‌های درسی در خصوص آموزش و تمرین مهارت‌های تسلط شخصی در مقاطع مختلف تحصیلی (از پیش دبستانی تا دانشگاه) در کنار سایر برنامه‌های آموزشی و علمی. با تدوین برنامه‌های تسلط شخصی با رویکردهای خرد، کلان و فراسوی کلان (برنامه‌ریزی داخل به خارج و خارج به داخل)، آموزش و پرورش و آموزش عالی. تدوین سیلابس و محتوای درسی مهارت‌های تسلط شخصی در مقاطع مختلف تحصیلی و سنی.

ب- بُعد فرهنگی و دانشجویی؛ تقویت و بهبود شکل‌ها و کرسی‌های آزاداندیشی در محیط‌های علمی. تشکیل انجمن‌های علمی و مردم نهاد در محیط‌های دانشجویی، برعهده نهادن مسئولیت برخی فعالیت‌های عمومی و فرهنگی محیط‌های علمی بر عهده دانشجویان، برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های متنوع فوق برنامه در کنار برنامه‌های درسی و آموزشی.

ج- بُعد مدیریتی و رهبری؛ تشکیل کارگاه‌ها و دوره‌های ضمن خدمت تمرین رهبری و مربیگری با مؤلفه‌های تسلط شخصی برای مدیران. تأکید بر اجرای سبک‌های مربیگری و رهبری مشارکتی در اداره محیط‌های سازمانی و علمی. تشکیل تیم‌های هم‌افزایی علمی بجای گروه‌های علمی. تشویق مدیران سازمان‌ها و مراکز علمی به تفکر و باستان‌شناسی در خود به‌عنوان پایه و اصول مدیریت و رهبری بر دیگران. حساس نمودن جامعه علمی و سازمانی در خصوص توجه و بازگشت به درون خود و واکاوی و باستان‌شناسی در خویشتن خویش در جهت خودشناسی و تسلط کامل بر خود.

در نهایت می‌توان فرآیند نهادینه کردن تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی را در سه بعد (ایجاد حساسیت، نهادینه و درونی سازی، کاربرد و کاربست) را به شرح زیر انجام داد: (۱) تشکیل کمیته‌های تخصصی برای برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه‌ها، (۲) ارزیابی وضعیت موجود تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه، (۳) نیاز سنجی و تعیین اولویت‌های دوره‌های تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه، (۴) تدوین برنامه‌های عملیاتی درسی و آموزشی تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه، (۵) تقویت برنامه‌ها و نهائی کردن آن جهت تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه، (۶) اجرای برنامه تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه، (۷) ارزشیابی و بازنگری برنامه‌ها تسلط شخصی دانشجویان در دانشگاه، (۸) تدوین و طراحی برنامه‌های درسی تسلط شخصی دانشجویان و ارائه به متولیان آموزش عالی.

در کل نتایج این یافته کاملاً با یافته‌های هال (۱۹۹۹) در ارائه تعریف و مؤلفه‌های خودشناسی، حفظ ذهنیت مثبت، تمرین انضباط و زندگی کردن با اهداف مدون با یافته‌های این پژوهش مطابقت و هم‌پوشی دارد. یافته‌های نوفز (۲۰۱۴) با ارائه مؤلفه‌های بخشش، خودشناسی، خود عاشقی، حفظ ذهنیت مثبت، تمرین انضباط، پیش کنشی و زندگی کردن با اهداف مدون با یافته‌های این پژوهش مطابقت و هم‌پوشی دارد ولی در مؤلفه باورهای خودتنظیمی فراشناختی با یافته‌های پژوهش مطابقت و هم‌پوشی ندارد. یافته‌های گودمن و همکاران در دانشکده تحصیلات تکمیلی دانشگاه هاروارد (۲۰۱۷) در ارائه مفهوم تسلط شخصی در کنار برنامه‌ها و سیاست‌های دانشگاه با یافته‌های این پژوهش مطابقت و هم‌پوشی دارد. هم‌چنین تاحدودی در برخی ابعاد و مؤلفه‌ها با یافته‌های صدری دمیرچی و همکاران (۱۳۹۶) در مؤلفه بخشش با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های پوررضوی و حافظیان (۱۳۹۶) با مؤلفه ذهنیت مثبت با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های خانجانی (۱۳۹۶) در مؤلفه ذهنیت مثبت با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های برادران (۱۳۹۶) در خودتنظیمی فراشناختی با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های فجری و همکاران (۱۳۹۵) در مؤلفه پیش کنشی با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های کدخدایی و کرمی (۱۳۹۵) در مؤلفه ذهنیت مثبت با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های دوئوو و همکاران (۲۰۱۸) در مؤلفه خودآگاهی با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های دیمان (۲۰۱۷) در مفهوم تسلط شخصی با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های هارکنس و همکاران (۲۰۱۷) در مفهوم تسلط شخصی با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های هوی-ون و همکاران (۲۰۱۶) در مفهوم تسلط شخصی با یافته‌های این پژوهش مطابق و هم‌پوشی دارد. یافته‌های پیترسون و

سلیگمن (۲۰۰۴) در مؤلفه‌های بخشش، داشتن اهداف مدون، خودآگاهی با یافته‌های این پژوهش مطابقت و همپوشی دارد.

این پژوهش در روند مطالعات به محدودیت‌های زیر مواجه گردید: محدودیت ادبیات و نظریه‌های کاملاً مرتبط با موضوع تسلط شخصی، محدودیت پرداختن به تسلط شخصی فقط در مقطع دانشگاهی، که برای رفع این محدودیت‌ها اقدام به جمع‌آوری هدفمند و دسته‌بندی شده مکاتب و نظریه‌ها مرتبط با ابعاد و مؤلفه‌های تسلط شخصی و ترجمه، تألیف و تدوین کتاب‌های مرتبط با تسلط شخصی جهت غنای مبانی نظری و ادبیات تسلط شخصی، استفاده از ابزار مصاحبه و مشاهده علاوه بر پرسشنامه، بهره‌گیری از نتایج هوش هیجانی و فناوری اطلاعات و ارتباطات در تعاملات رفتاری فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی حرفه‌ای جهت ارتباط با ضریب نفوذ سریع، در دسترس، کارآمد، حرفه‌ای و رعایت تمام جوانب جهت جلب همکاری استادان، پرداختن به مفهوم تسلط شخصی در تمامی مقاطع (آموزش و پرورش - آموزش عالی) گردید.

با توجه به یافته‌های بدست آمده در بخش شناسایی و تأیید ابعاد، مؤلفه‌های اصلی مدل نهادینه تسلط شخصی دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و با توجه به حساسیت و اهمیت این موضوع در بهبود و توسعه شخصی و فردی افراد در حال و آینده و ضرورت نگاه و رویکرد باستان‌شناسی جنبه‌های درونی خویشتن خویش در سطوح مختلف زندگی و محیط‌های اجتماعی در راستای نهادینه کردن این مدل در دانشجویان.

- به متولیان، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان ارشد نظام تعلیم و تربیت و نظام آموزش عالی (وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) پیشنهاد می‌گردد مفهوم تسلط شخصی و ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص آن را در سیاست‌ها و برنامه‌های راهبردی و عملیاتی آموزش و یادگیری خود به صورت هدفمند و برنامه‌ریزی شده بگنجانند.

- با توجه به اینکه برخی ابعاد مانند: "بخشش"، "خودشناسی"، "رفتارهای فردی پیش کنشی" و "زندگی کردن با اهداف مدون" بدست آمده به نسبت سایر ابعاد از میزان کمتری برخوردار بودند، می‌توان گویای تمرکز و توجه بیشتر پژوهشگران و متولیان، سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان ارشد نظام تعلیم و تربیت و نظام آموزش عالی (وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)، به این مفاهیم و موضوعات مهم باشد و برای بهبود آن با برنامه‌ریزی نسبت به سیاست‌گذاری و کاربست آن اقدام نمایند.

- علاوه بر پرداختن به تسلط شخصی در محیط‌های آموزشی، علمی و دانشگاهی اشاره شده در این پژوهش، می‌توان پیشنهاد پرداختن به این موضوع در محیط‌های سازمانی و مدیریتی

سازمان‌های دولتی و غیردولتی را نیز با توجه به فلسفه وجودی و اهداف والای آن اشاره و پیشنهاد نمود.

- به دلیل اینکه مفهوم تسلط شخصی و مؤلفه‌های اصلی آن با ارائه مدل نهادینه در دانشجویان دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی برای اولین تحت عنوان پروژه هدفمند دانشجویی انجام شد، لذا در حوزه تعلیم و تربیت و آموزش عالی به پژوهشگران برای پژوهش‌های بعدی پیشنهاد می‌گردد: برای تحکیم، تأیید و توسعه این مفهوم، پژوهش‌های مختلفی را در محیط‌های آموزشی و پژوهشی و در مقاطع مختلف تحصیل نیز مورد بررسی و سنجش قرار گیرد.

- با توجه به تأیید یافته‌ها و اهمیت آن در نظام آموزشی و آموزش عالی پیشنهاد می‌گردد آموزش و پرورش زمینه مفهوم تسلط شخصی و پرورش آن را در مقاطع پیش دبستانی و دبستانی، راهنمایی و متوسطه را فراهم آورد تا در دانشگاه شاهد شکوفایی نسبی این مفهوم در مقاطع کاردانی و کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی (تحصیلات تکمیلی) باشیم و در انتها در محیط‌های آینده مدیریتی و رهبری سازمان‌ها و مراکز آموزش عالی (دانشگاه‌ها) نیز شاهد پیامدهای مثبت آن باشیم.

منابع

- Alizadeh, Aghdam, Mohammad Bagher; Abbaszadeh, Mohammad; Shishavani, Asal; Tajvidi, Mina(2011). *Evaluation of Adherence to Scientific Ethics among Faculty Members; The Case of Tabriz University*. Journal of science and technology policy. SUMMER 2011 , Volume 3 , Number 4; Page(s) 57 To 69.
- Baradaran, Majid(2017). *Comparison of Temperament and Character Dimensions and Cognitive Emotion Regulation in Anxious and Normal students*. Two social cognition research and journal, Volume 6, number 1-consecutive number 11, spring and summer 1396, page 67-76. .
- Dhiman, satinder(2017). *Self-Mastery: Mastering the “Me” in Leadership, book: Holistic Leadership*, 63 Date: 12 January 2017, pp 43-45.
- Donohoo, Jenni; Hattie, John; Eells, Rachel(2018). *The Power of Collective Efficacy*. *Subscribe to educational leadership magazine*. march2018, volume75, number6, leading the energized school pages 40-44.
- Dwi Primasari, Rini(2014). *Togas Organizes Pembelajaran and Berpikir System Makalah Tentang Personal Mastery*. University Indonesia. exploration and decision-making: A test of the social cognitive model of career self-management. Depok, 04 Maret 2014 Publishing University of Indonesia-Jakarta. https://www.academia.edu/6423460/TUGAS_ORGANISASI_PEMBELAJAR_DAN_BERPIKIR_SISTEM_MAKALAH_TENTANG_PERSONAL_MASTERY
- Farasatkah, Maghsoud(2016). *Sometimes, and sometimes the University in Iran*. Tehran. Publishing Agah.

- Geyer, Alexis; Putz, Jenni; Misra, Kaustav(2017). *The effect of short-term study abroad experience on American students' leadership skills and career aspirations*, International Journal of Educational Management, Vol. 31 Issue: 7, pp.1042-1053, <https://doi.org/10.1108/IJEM-10-2016-0203>.
- Ghajari, Somaye; Alvani, Seid Mahdi(2016). *Behaviour model canvas – Iran offered to public organizations*. Journal Urban management. Vol. 42, spring. Page 293-312.
- Ghajari, Somaye; Alvani, Seid Mahdi(2017). *Be proactive beaver*. Tehran Publishing Terme, First printing.
- Ghorbani, N., Watson, P. J., & Hargis, M. B(2008). *Integrative self-knowledge: Correlations and incremental validity of a cross-cultural measure developed in Iran and the United States*. The Journal of Psychology: Interdisciplinary and Applied, 142, 395-412.
- Ghorchiyan, Nader Gholi; Jafari, Parivash; Arasteh, Hamidreza(2004). *Encyclopaedia of higher education. Volume one*. Tehran, The great Persian encyclopaedia Foundation publications, Ministry of science, research and technology.
- Goleman, Daniel(1998). *Working with Emotional Intelligence*, Bloomsbury, London.
- Golman, Daniel(1995). *Emotional intelligence:Self - awareness, self - control, empathy,and helping to others*. Nasrin pious,2007. translation. Tehran: growthemissions.
- Goleman, Daniel(1996). *Emotional Intelligence: Why it can matter more than IQ*., London, Bloomsbury publishing plc, 36 soho square, London.
- Goleman,Daniel; Lisa, Bennett; Zenobia, Barlow(1999).*Emotional intelligence, social intelligence, ecologica intelligence*. Bloomsbury, London <http://www.danielgoleman.info/biography>.
- Goodman, Robert; Lahey, Lisa; Bookman, Dobbin; Crawford-Zakian, Candice; Goodson, Adria; Helsing, Deborah(2017). *Practicing Leadership Inside and Out. School: Graduate School of Education. Harvard University,2017*.<https://courses.my.harvard.edu/masters/slp>
- Gregorzewski, Malte; Schratz, Michael; Wiesner, Christian(2018). *Exploring the Personal Mastery of Educational Leaders: FieldTransformation360 and its Validation in the Austrian Leadership Academy*. C.E.P.S Journal val.8 N.3.p59-78.
- Hall, L.Michael(2000). *Secrets of personal mastery. Secrets of personal mastery: Advanced techniques to gain access to higher levels of self-awareness*. Published in 2000 by Crown House Publishing UK Edition.
- Hall, Michael(2017). *Secrets of personal mastery: Advanced techniques to gain access to higher levels of self-awareness*. Translate Majid Sadeghi and shahryar mehrdadi. Tehran metba publications.
- Harkness, FH; Stafford, M; Cosco, T; Richards, M(2017). *The enduring influence of controlling parenting on personal mastery in older age*. J Epidemiol Community Health 2017;71(Suppl 1):A2–A96. 10.1136/jech-2017-SSMAbstracts.113. P11.

- Harvard University(2017). *Doctoral Program fit, Doctor of Education Leadership in university arvard2017*. <https://www.gse.harvard.edu/doctorate/doctor-education-leadership arvard2017>.
- Hui-Wen; Vivian Tang,Kuopao; Chang &Tzu-chin; Rojoice Chou(2016). *Developing a short-form measure of personal excellence for use among university students in aiwan*. Journal Total Quality Management & Business Excellence Volume 27, 2016 - Issue 5-6. Pages 560-580.
- Jaspers, Karl(2015). *The idea of the University. Translation of mehdi and mehrdad Parsa*. Tehran Ghoghnoos Publishing.First printing.
- Kadkhodae, Mahbobeh Sadat; Karami, Zahra(2016). *The Relationship between Optimism and Meaning of Education with Academic Motivation of Students*. Higher education letter. Article 7, Volume 9, number 36, winter 1395, page 143-159.
- Kiaee Jamali,SM; Fathi Vajargah,K; Mosapoor,N ; Khorasani,A(2018). *Study of Curriculum Orientation in the Concentration Period in Iran's Higher Education System*. Journal of Management and Planning in Educational Systems 2018, Vol. 11 (1), 159-184.
- Kim, W.chan and Mouborgne, Renee(2014). *The Four Pillars of Blue Ocean Leadership*. <http://knowledge.insead.edu/leadership-management/the-four-pillars-of-blue-ocean-leadership-3603>
- Namni,Ahmad(2018). *Explaining the characteristics of the University transition period from the second generation to the third generation, Case study: One of Engineering Universities in the country*. Journal of Management and Planning in Educational Systems 2018, Vol. 12 (1), 47-68.
- Noffz,Christine(2014). *Personal mastery concepts.Truly Knowing & a relationship with ourselves*. September 28, 2014. <https://personalmasterycoaching.wordpress.com>.
- Noffz,Christine(2016). *Rethinking Thinking Using The ladder of Inference*. Posted on January 18, 2016. <https://personalmasterycoching.wordpress.com>.
- Peterson, C., & Seligman, M. E . P. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Washington, DC : American Psychological Association.
- PoorShahriari et al(2017). *The Relationship between the Academic Locus of Control and Self- Efficacy and Psychological Well-Being among students*. Journal of New thoughts on Education. Volume 13, number 1-spring 43 consecutive number, 1396, page 7-28.
- Pourrazavi,seid soghra(2017). *The Effectiveness of teaching positive – thinking skills on adjustment of high school students*. Journal of school psychology. Volume 6, number 1-issue 21, spring consecutive 1396, page 26-47.
- Sadeghi, Majid; Mohamadkhani, Kamran; Ghorchiyan, Nader Gholi; Jafari, Parivash(2018). *Analysis of the validity of the content of personal mastery: From archaeology to use in the future for "collective efficacy" in higher education leadership*.Journal of future studies management. Volume 29, Issue 115.
- Sadri Damirchi, Esmail; Mohamadi, Nasim; Fayazi, Mina; Afsar, Ebrahim(2016). *Examining the relationship of psychological well-being with religious orientation and forgiveness among students at the University of Mohaghegh*

Ardabili. Journal of Research on Religion & Health Number 2, volume 3, pp. 20-30.

Sefid khosh, maysam(2016). *The idea of the University. Publishing hekmat. First printing.* Tehran, Publishing Hekmat.

Seligman, M.E.P; Csikszentmihalyi, M(2000). *Positive psychology: An introduction.* American Psychologist, 55, 5-14.

Yamani dozi sorkhabi, Mohamad(2014). *Approaches and new perspectives in higher education.* Tehran Publishing Institute for social and cultural studies, Second Edition.

Archive of SID

**Presentation of a Model for personal mastery Internalization among Students of
Universities and Higher Education Institutions**

M. Sadeghi¹, K. Mohammadkhani^{*}, N. Ghorghian² & P. Jafari³

Received: 2019/04/12

Accept: 2019/09/25

Abstract

Objective: This Research Aimed to Provide A Model For Institutionalizing The Personal Mastery of University Students And That of Higher Education Institutions in Iran. The Study Was Applied And Descriptive, Survey With Both Qualitative And Quantitative Parts (Mixed Method). For The Qualitative Phase of The First Study, The Theoretical Foundations, Literature of Research And The Main Components of Personal Mastery Concept Were Extracted For The Experts of Foreign And Domestic Universities to Assess. According to The Consensus of Their Opinions, A Model Was Then Designed to Develop the Dimensions, Components, And Indicators of A Researcher-Made Questionnaire.

Materials and Methods: In The Qualitative Section, The Sample of The First Stage Was of 7 Experts From Foreign Universities Targeted With The Codification of A Re-Response Questionnaire And, in The Second Stage, Was 15 Ones of Domestic And Non-Governmental Universities. Criteria For Entering Was The Scientific Level of Associate Professor-Up, And Compilation of Specialized Books Related to The Subject Under Study. Codification of The Questionnaire Was Determined Through Content Validity Analysis With CVR And CVI Indices, And The Delphi Technique Was Employed. Statistical Sample in Quantitative Part Included 380 Students of Islamic Azad University, at Science & Research Campus, Which Were Chosen Based on Cochran Formula. Sampling Method Was Relative Random Stratified. Analyzing Data Were Applied in Addition to Descriptive Statistics (Center Orientation Indicators), Inferential Tests, Exploratory Factor Analysis, Confirmatory Factor Analysis, One-Sample T-Test, Structural Equation Modeling (SEM). The Software Used Was Spss 22 And Lisrel 8.8.

Result and Discussion: Results in The Qualitative Phase Brought About 8 Dimensions, 16 Components And 95 Indicators Confirmed Through The Consensus of Experts Opinion. In The Quantitative Phase of The Results, Findings Through Sample T-Test Showed The Current Status of Students Personal Mastery. The Average Difference Observed in The Components Indicated of Forgiveness (0.42), Self-

1. Ph.D Graduate of Higher Educational Administration, Department of Higher Educational Administration, Islamic Azad University, Research Branch, Tehran, Iran.

* Corresponding Author: Associate professor, Higher Educational Administration, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran. K.kamran@srbiau.ac.ir

2. Professor, Higher Educational Administration, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran.

3. Associate professor, Higher Educational Administration, Islamic Azad University, Science and Research Branch, Tehran, Iran.

Archive of SID

Awareness (0.37), Loving Yourself (0.99), Be Proactive (0.97), Practicing Discipline(0.82), Maintenance of A Positive Mindset(0.93), Meta Cognition Self-Regulation Believes (0.81), Living With Documented Purposes (0.66), Among Which Dimension Loving Yourself Received The Highest Standard Coefficient of The Bar Factor And Played the Most Role in The Personal Mastery of University Students. The Lowest Standard And Lowest Role in Personal Mastery of University Students Went For Self-Awareness. In The Whole, Findings Showed That The Model of Institutionalization of Personal Mastery of Iranian University Students Was Including Following Dimensions: Forgiveness, Self- Awareness, Loving Yourself, Be Proactive, Practicing Discipline, Maintenance of A Positive Mindset, Meta Cognition Self-regulation Believes And Living With Documented Purposes.

Key words: Students, University And Higher Education Institutions, Model of Institutionalization of Personal Mastery.